

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 234 (2796) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Egyre mélyebbé válik a szakadék Japán és Amerika között

Brit körökben „rossz jelnek” tartják Toyo kormányalakítását. Japán volt moszkvai nagykövete lett a Toyo-kormány külügyminisztere

Halvanezer tonna ürtartalmu kereskedelmi hajót és két rombolót sülyesztettek el német tengeralattjárók egy hajókaravánból

Newyorkból jelentik: (NTI) Az Associated Press jelentése szerint az Idaho-állambeli Kelleyben eddig ismeretlen okokból 45.000 font dinamit robbant fel. A robbanás helyétől negyven mértföldnyi körzetben jelentékeny hárok keletkeztek épületekben és vasúti berendezésekben.

Tokióból jelentik: (Stefani) Toyo altábornagy szombaton délben megalkototta új kormányát. Külügyminiszter Togo volt moszkvai nagykövet lett.

Tokióból jelentik: (B. T.) A japán

sajtó rendkívül éles hangot használ az Egyesült Államok ellen. A helyzet alakulásáért általában az Egyesült Államokat teszik felelőssé.

Tokióból jelentik: (Stefani) Toyo altábornagyot, az új miniszterelnököt vezérezredessé nevezték ki. A császár szombat délután (japán időszámítás) ünnepélyesen ruházta fel ezzel az új méltósággal. A kormány, hír szerint, Toyo miniszterelnöknek a császári palotából történt visszaérkezése után minisztertanácsra ül össze és nyilatkozatot ad át a sajtónak. (MTI)

Államok csendestengeri hajóhada mindenre készen várakozik. (MTI)

ELTERŐ VÉLEMÉNYEK WASHINGTONBAN A JAPÁN ELLENI HÁBORÚ KÉRDÉSÉBEN

Rómából jelentik (MTI): Az olasz lapok jelentése szerint Japán és az Egyesült Államok között a szakadék egyre mélyebbé válik. A *Popolo di Roma* washingtoni értesülése szerint a cseréss-óceáni helyzetre való tekintettel valamennyi ott tartózkodó amerikai hajónak parancsot adtak, hogy azonnal hagyják el a japán és kínai vizeket. Roosevelt felszólította Tull külügyminisztert, hogy Japánnal szemben szilárd és hajthatatlan álláspontot foglaljon el. Popper szenátor kijelentette, hogy az Egyesült Államoknak támadóan kell fellépnie Japánnal szemben és szét kell zúznia a japán hajóhadat. Erre éppen olyan szükség van, mint arra, hogy megtegyék az előkészületeket a Hitler elleni háborúra. Wheeler szenátor szerint a japán-amerikai viszályt meg lehet oldani békés úton is. A szenátor egy harmadik csoportja azon a véleményen van, hogy egyelőre kerülni kell az összehúzózkodást és Japánt inkább gazdasági fegyverekkel kell sakkban tartani.

Válságosnak látják Londonban a távolkeleti helyzetet

Londoni hír szerint — mint a Mai Nap értesül — az angol fővárosban igen válságosnak látják a távolkeleti helyzetet. Az angol közvélemény alakulására igen jellemző a szélsőséges szabadelvű News Chronicle cikke, amely azt kívánja, hogy London és Washington adjon azonnal szavatosságot a Szovjetnek, hogy Japán támadás esetén hadat üzen Tokiónak. A Szovjet képtelen 2 milliós hadsereget tartani Keleten Japánnal szemben. Az ilyen szavatosság százszor annyit érne, mint bármekkora hadianyagszállítás. A hadianyagszállítással az események menetét már úgy sem lehet befolyásolni.

Más lapok a japán belpolitikai események és a német sikerek között összefüggésre utalnak. A helyzetet igen válságosnak tartják. Londonban és Washingtonban nagy erőfeszítéseket tesznek, hogy megakadályozzák Japán hadhaladását. Japán az előbbi hadjárat óta megkészenzte mandzsuriai haderejét, amely most félmillió főből áll, de rövidesen újabb félmillióval emelkedik.

MINDENRE FELKÉSZÜLTEN VÁRAKOZIK AZ USA CSENDESCEANI HAJÓHADA

Washingtonból jelentik: (NTI) Az Egyesült Államok tengerészeti miniszteriuma közleményt adott ki, mely szerint néhány kereskedelmi hajó, amely a távolkeleti vizeken hajózik, utasítást kapott, hogy a baráti államok kikötőiben vessen horgonyt. Röviddel a jelentés után hivatalos je-

lentést adtak ki, amely szerint a Csendes tengeri kikötők kiépítése gyors ütemben folyik. A Honolulu és Yokohama közötti Midway kikötőt már kiépítették. Újabb támaszpontok kiépítése már folyamatban van. Az Alaskában létesített légikikötők építést szintén befejezték. E jelentéssel kapcsolatban az Associated Press annak a véleményének ad kifejezést, hogy a tengerészeti miniszterium ezzel a közleményével valószínűleg arra akar rámutatni, hogy az Egy-

„Az Egyesült Államok rövidesen hadban fog állani”

Washingtonból jelentik (Stefani): A „Kearny” amerikai torpedóromboló megtorpedozásának híre mély hatást gyakorolt az országgyűlésre. Több felsőházi tag és képviselő kijelentette, hogy ez a megtorpedozás közvetlen következménye Rooseveltnek a tengelyi hajói ellen kiadott utasításainak. Ha az amerikai tengerészetnek utasítása van a tüzelésre, — mondta Nye szenátor — nem szabad csodálkozni azon, hogy ilyen esetek bekövetkezhetnek. Rayburn képviselő is kijelentette, hogy a történetekben, tekintettel az Egyesült Államok politikájára, nincsen semmi rendkívüli. Hozzátette, hogy véleménye szerint az Egyesült Államok rövidesen hadban fog állani. (MTI)

Newyorkból jelentik (NTI): Londoni brit katonai szakértők egyöntetűen azon a véleményen vannak, hogy az Egyesült Államoknak nemcsak hadianyagot, hanem emberanyagot is kell adni, ha azt kívánja, hogy Anglia támadóan lépjen fel. (MTI)

Washingtonból jelentik (NTI): Az Egyesült Államok külügyi hivatala pénteken hivatalosan beismerte, hogy Steinhardt moszkvai nagykövet az Egyesült Államok diplomáciai testületének többi tagjaival együtt elhagyta Moszkvát. Velük együtt utaztak el különböző újságírók és az amerikai Vöröskereszt megbízottai. Steinhardt nagykövet tartózkodási helyétül egy Moszkvától keletre fekvő várost je-

TOYO és KONOYE

Irta: Csiszár Béla

A közelmúltban több cikkemben hangoztattam, hogy Japán csak kénytelen-kelletlen egyezett bele abba, hogy kormánya tárgyalásokat folytasson az Egyesült Államokkal, mert jól tudja, hogy Amerika — hiszen négy évtizedes távolkeleti politikájához — csak Japán gúzsbakötésére és érdekeinek keresztezésére tör. Megírtam, hogy a japán hadsereg az első alkalmas pillanatot felhasználja, hogy Konoye megegyezésre törekvő politikáját elbuktassa, ha ez a politika kudarcokkal, balsikerekkel fenyeget és viszont Európában a tengely nagy győzelmi sikereket ér el.

Ez a pillanat most elérkezett. A hadsereg már régen rossz szemmel nézte az Amerikával való tárgyalásokat, de nem avatkozott bele a fejleményekbe. A hadsereg vezetői körében tisztán látták, hogy Amerika csak húzni-halasztani akarja a dolgot, nincs szándékában a becsületes megegyezés, jelentős engedményeket nem hajlandó tenni Japánnak; azt véli, hogy a szovjet háború elhúzódsával kedvező sanszokhoz jut s ha a Szovjet sikeresen ellenáll, Japán sem mer megmozdulni. Roosevelt ezért nem adott választ oly sokáig Konoye levelére, noha az már augusztusban eljutott az elnök kezébe. Az elnök csak most, októberben válaszolt, amikor Japánban már mindenki túlhaladottnak látta az egész megegyezést. A hadsereg ennek ellenére elnézte, hogy ismét Konoye alakítson kormányt, amikor Macuokát a német-szovjet háború következtében ki kellett hagyni a kormányból. De annyit megtett, hogy több katonatisztet, főleg a haditengerészet több képviselőjét bevitette Konoye újabb kabinetjébe. Így került be a kormányba Toyoda külügyminiszter, korábban a hadsereg egyik vezető tábornoka és Toyo hadügyminiszter, tábornok is. Ők kezdettől fogva bizalmatlanul néztek Konoye vállalkozásaira s nem sok sikert reméltek még taktikáit sem, a megindult tárgyalásoktól. A keleti harcra folyó gigantikus csatákra való tekintettel azonban, főleg, amikor német részről teljes hallgatásba burkolóztak, szovjetrésztől viszont nem győztek dicsekedni szerény helyzet-„sikereikkel”, várakozó álláspontra helyezkedtek.

A nagy német áttörés, a Szovjet fontos városainak bekerítése, illetve elfoglalása, Moszkva erőteljes fenyegetése, a Szovjet kormányának szorongatott helyzete, az a csőd, amely Anglia és az Egyesült Államok szovjetunióbeli támogatását illeti, továbbá a keleti harcra bejelentett katonai döntés mind arra bírta a japán nacionalista köröket és a hadsereget, hogy tovább már ne hallgasson és tiszta vizeket követeljen a pohárba. Hozzájárult ehhez, hogy Konoye va-

Kártolószalagokat

mindenfajta kivételben, elsőrendű minőségben szállít

Első Magyar Kártolószalaggyár R. T. Pestszentlőrinc, gr. Apponyi Albert-u. 8 szám. Telefon: 146-764.

lóban semmi kézzelfogható eredményt nem ért Amerikával kapcsolatban, több, mint ötvennapos pauza ékelődött levele és Roosevelt válasza közé.

A távozó Konoye jószándéku és ügyes politikus, de a mérséklet embere s ezt a politikát már túlhaladták az események. Más korban tán siker érhető voltna el, de most kevés eredménnyel dicsekedhetett az a kül- és belpolitika, amelynek követésére vállalkozott. Konoye herceg aránylag még fiatal ember. 1891-ben született s egy japán vezető politikusként a gyermeke. Politikai karrierjét a versaillesi kongresszuson való részvétel kezdte. Mindig meggyőződéses békebarát volt, ezért nem is ment katonai pályára, pedig családja ezt szorította volna.

Az amerikai Princeton-egyetemen doktorált a politikai tudományokból — fia is itt tanult, — itt szivta magába azt a szellemet, amelyet hazájában túlságosan liberálisnak és angolbarátnak tartanak. Többször kínálták meg miniszterelnökséggel, de ő mindig elhárította. 1933-ban a japán főrendiház elnöke lett s első ízben 1937-ben vállalkozott kormányalakításra. 1939 februárjáig viselte ezt a tisztséget, majd visszavonult s az államtanács elnöke lett. Később nagy japán egységpártot akart szervezni, ezt is tette — mikor újból miniszterelnökké nevezték ki — kormánya alapjává. Belpolitikai téren ügyes reformokat kezdeményezett, de népszerűségét erősen kikezdte az a sok megszorítás, amelyet gazdasági téren volt kénytelen életbe léptetni. Mégis külpolitikai vonalvezetése volt főleg az, amely végül is bukásához vezetett. Kacérkodott az angolokkal, kacérkodni próbált az amerikaiakkal, de ennek a taktikának nem volt sok eredménye, haszna. Önmagát majdnem mindig inkább angolszász-barátnak érezték, márcsak nevelésénél fogva, de politikai beállítottságánál fogva is. Az bizonyos, hogy késhegyimennő harcot folytatott azért, hogy kísérlejk meg az amerikaiakkal való meg-egyezést.

A kísérlet nem sikerült s Konoye most távozott...

Utóda, Toyo tábornok nem olyan fiatal ugyan, mint Konoye, de markáns és erélyes embernek ismerik, aki épen ellenkezőleg céltalannak tart minden tárgyalást az Egyesült Államokkal, mert az az elve, hogy Japánnak egyenesen érdeke most résztvenni egy küzdelemben. Az Egyesült Államok — mondotta egyszer a nála megjelent haditengerészisztek küldöttségének — most nemcsak Németországgal, de velünk sem akar háborút. Most csupán blokáddal hajlandó harcolni ellenünk. Flottája, igaz, erős, de a miénk sem megvetendő. Azonkívül Amerikának két fronton, két tengeren kellene harcolnia. Minél jobban belebonyolódik azonban a Roosevelt a tengellyel való hadüzenet nélküli háborúba, annál inkább

Rossz jelnek tartják Toyo kormányalakítását singaporei brit körökben

A Reuter iroda singaporei jelentése szerint ottani brit körökben rossz jelnek tekintik, hogy Toyo biztá meg kormányalakítással. Toyo a japán katonai klikk bajkeverőjének tartják. Ő vezette annakidején a tiencsini zárlatot is, amely majdnem angol-japán háborúra vezetett. Toyo kinevezése azt jelenti, hogy a japán katonai párt teljesen magához ragadja az uralmat.

Német tengeralattjárók újabb nagy sikere

Berlinből jelentik: A vezéri főhadiszállásról jelenti a Német Távírási Iroda: A véderőfőparancsnokság közli: Egy Északamerikából Anglia felé tartó erősen biztosított hajókaraván a zárt övezetbe való bejutása után német tengeralattjárókkal találkozott. A tengeralattjárók több napig tartó szívós harcban tíz ellenséges kereskedelmi hajót súlyosítottak el, köztük három színűlleg megrakott tartályhajót, összesen hatvan ezer bruttó regiszter tonna tartalommal. A német tengeralattjárók a hajókaravánt biztosító erők ellen folytatott éjszakai harcban két ellenséges rombolót is elsüllyesztettek. (MTI.)

Harminchat népbiztos, három tábornok és több törzsiszt esett fogságba egy Brianszk körüli erdőben

Berlinből jelentik (NTI): A Brianszktól keletre fekvő térségen folyó tisztogatási hadművelet során, német gyalogosok tegnap egy erdőben ötszáz szovjet katonát, köztük 36 népbiztos, 3 tábornokot és több magasrangú törzsisztet ejtettek fogságba. Mint kiderült, ezen az erdőben szorultak össze az egész arcvonalzakasznak még élő és fogságba nem esett katonái és politikai vezetői. (MTI.)

A Pesti írja: Berlini jelentés szerint a Moszkva felé irányuló hadműveletekre vonatkozóan katonai szakkörökben csak annyit jegyeznek meg, hogy a német támadás legmesszebb

Mozsajszk környékéig jutott el. Egyébként mértékadó katonai körökben megerősítették azt a jelentést, hogy Mozsajszk és Kalinin környékén különösen heves harcok folynak.

Londonban az a vélemény jut kifejezésre, hogy a Szovjet hadereje nem lesz képes Moszkvában olyan ellenállást kifejteni, mint Odesszában, vagy Péterváron.

Cserépkályhák
Afrakom modern fa- és szénfűtéses vagy Hardtmuth rendszerre. Kézzel még 18 fok melege lesz.
TESTA cserépkályha lerakat
Sztaniszló-u. 68.
Telefon 14-94

Kölcsönöket folyósít a Családvédelmi Alap

Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap Nagyvárad városi tagozata kikapari — kiskereskedelmi — és állattenyésztési kölcsönt nyújt arra rászoruló, erkölcsileg megbízható, józan életű, dolgozni szerető egyéneknek, illetve szorgalmas családoknak, ha a kérelmező és vele közös háztartásban élő családtagjai vagyonának értéke az ötezer pengőt nem haladja meg és havi jövedelme 150 pengőn alul marad.

A saját háztartásában eltartott minden 18 éven aluli gyermek után a vágyon 2000 pengővel a havi jövedelem 30 pengővel emelkedhetik a fent jel-

zett összegnél. A saját háztartásban eltartott vagyontalan, munka és keresetképtelen, jövedelemmel nem rendelkező szülő, nagyszülő, továbbá teljesen árva, 18 éven aluli vagyontalan és jövedelem nélküli unoka egy-egy gyermeknek számít.

A kölcsön kamatmentes, általában az 1000 pengőt nem haladhatja meg, visszafizetési ideje 6 hó illetve 1 év. Különleges esetekben a bizottság más feltételeket is megállapíthat.

Igénylő lapok a Nép- és Családvédelmi Alap irodájában, Teleki-u. 3. sz alatt kapható.

szüksége van arra, hogy velünk békében éljen. Flottánkkal nagy mértékben le tudnánk kötni az amerikai hajóhadat, sőt komoly ellenfelet jelentenénk Amerikának saját biztonsága szempontjából is. Mi mindenestre odahaza vagyunk, próbáljon Amerika megtámadni bennünket. A blokáddal szemben csak további cselekedetekre sarkal bennünket. Ami Németországnak a szovjet, az nekünk Hollandiának! A mi táptérületünket épen úgy meghódíthatjuk, csak el-

szántás és lendület, merészség és erély kell hozzá.

Toyo hadügyminiszter katonai pályafutása során nem egyszer bebizonyította, hogy birtokában van ezeknek a tulajdonságoknak és mer is élni velük. Amikor szilárd kiállás kellett valamilyen döntő katonai kérdésben, Toyo az élen járt. Amikor konokul ellenezni kellett a hadsereg ellen irányuló lépést, Toyo tábornok nem hátrált meg. Lázadásokban nem vett részt, de kíméletlenül tudta érvénye-

„CARITAS“

temetkezési vállalat új vezetés alatt ismét megkezdte működését. A legegyszerűbb temetéstől a legdiszesebbig. Minden igényt legelőzékenyebben kielégít. Kórporsók nagy választékban.

Tulajdonos:
Sörös Sándor
Szent László-tér 1.

Ismét visszaperelt egy kölcsönt az Önállósítási Tanács

A Magyar Tudósító jelenti: A kincstár 3500 pengő megfizetése iránt pert indított egy vidéki fűszerkereskedő ellen. A kereset szerint a kereskedő 1939 május 9-én a Nemzeti Önállósítási Alapból 3500 pengő kölcsönt kapott azzal, hogy abból egy pestkörnyéki községben üzletet nyisson. Az Önállósítási Tanács a kölcsönt ez év április 22-én felmondotta, mert a kereskedő törlesztési kötelezettségének nem tett eleget, üzletét gondtalanul vezette és így a kölcsön visszafizetése veszélyeztetve van. A kereskedő a kölcsönt felhívás ellenére sem fizette vissza, mire a kincstár pert indított ellene. Dr. Géczy Kálmán törvényszéki bírótól megtartott tárgyaláson a kereskedő nem tagadta, hogy a kölcsönt megkapta és nem fizette vissza, mire a bíróság ítéletében kötelezte a 3500 pengő visszafizetésére.

Hangó
harmónika
Sternberg
HANGSZERGYÁR
Budapest VII.
Rákóczi-út 69.

A Németországban dolgozó magyar munkások pénzáttalását meggyorsítják

(Nagyvárad.) A Németországban dolgozó magyar munkások íthamaradt családtagjainak körében általános a panasz, hogy férjeik, vagy hozzátartozóik a valutaátutalási nehézségek miatt nem tudnak hazaküldeni pénzt. Legtöbb család súlyos gondokkal küzd emiatt, hiszen kenyérkeresőjük éppen ezért ment külföldre, hogy betevő falatot tudjon mutatni övéinek. A panaszok ügyében Szabó János közműves, felsőházi tag legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával eljárt a Magyar Nemzeti Banknál s kérte, hogy tegyék lehetővé, illetve gyorsítsák meg a munkások pénzáttalásait. Szabó János ígéretet kapott a kérdés sürgős elintézésére.

stíeni akaralát — ha kellett — a mi kádónál is. A hadsereget rövid hadügyminisztersége alatt jól felszerelte, újításokat vezetett be, érdekes és értékes részletintézkedéseket tett, emelte a hadsereg tekintélyét, hatalmas összegeket facsart ki hadfelszerelés céljára, egyszóval mindig és mindenben teljesítette kötelességét és végrehajtotta elgondolásait.

Japán most érdeklődő figyelemmel várja, hogyan vezet az országot a nagy döntés útján.

Moszkvából ismeretlen helyre költözött az állandó angol katonai bizottság

A brit diplomáciai képviselet is elhagyta Moszkvát. A leningrádi rádió beismerte a szovjet nagy veszteségeit

Helsinkiből jelentik: (NTI) A leningrádi rádióban „Lenin városának háborús főbiztosa” pénteken beszédet mondott, amelyben beismerte a szovjet nagy veszteségeit.

— Az ellenség országunk létfontosságú központjait, Leningrád és Moszkva ellen tör. Az ellenség szívósan harcol és egyre új erőket vet a harcba. A mi részünkön a veszteségek nagyok. A város egész lakosságát kiok-

tatják a háború mesterségére. A város munkásai már szolgálatot teljesítenek a város védelmében. (MTI)

Stockholmból jelentik: (NTI) Az Aftonbladet közli a szovjet rádió péntek reggeli felhívását a lakossághoz. A felhívás szerint mindenkinek részt kell vennie Moszkva védelmében. A színházakat és mozikat bezárták és a színházakat behívták a város védelmére. (MTI)

Felszámolták a moszkvai rádióállomást

Stockholmból jelentik: (NTI) Mint a Reuter Iroda különjelentésben közli, az állandó angol katonai bizottság elhagyta Moszkvát és utban van újabb tartózkodási helye felé. Ez is oka annak, hogy Londonban csütörtök óta semmi értesülés nem érkezett a Moszkva körüli katonai helyzetéről. (MTI)

Amszterdamból jelentik: (NTI) Mint a brit hírszolgálat jelenti, a moszkvai brit nagykövét és a brit diplomáciai képviselet elhagyta Moszkvát. (MTI)

Stockholmból jelentik: (NTI) Az Aftonbladet jelentése szerint a moszkvai rádió felszámolták és meg nem nevezett helyen másik adót allítanak fel. (NTI)

Genfből jelentik: (NTI) A londoni déli lapok a szovjet helyzetről szóló jelentésekben egyértelműen arra utalnak, hogy a keleti arcvonalon most válságra fordult a helyzet még pedig nemcsak Moszkva körül, hanem az arcvonal déli szakaszán is. A németek előretörésüket nagyobb alapon hajtották végre, mint eddig bármikor. A Times katonai szakértőjének jelentése szerint a szovjet számára most kezdődik a kritikus időszak. (MTI)

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Az Ukrajnában küzdő szövetséges erők a legutóbbi 24 óra alatt még szűkebb térre fogták össze a Donec alsó hajlásában összezsúfolt ellenséges erőket és azoknak ellentámadásait visszaverték. Az ezek ellen folyamatban levő hadműveletek tervszerű pontossággal haladnak előre. A nonvédkötelek ezeknek a hadműveleteknek végrehajtásában működnek közre.

Berlinből jelentik: (NTI) A finn arcvonalon a finn csapatok további térfelnyerésekre tettek szert. Egy finn csapatot sikerült egy szovjet hadcsoporthoz bekeríteni és megsemmisíteni. A bolsevisták ellentámadásait az arcvonal minden szakaszán szétverték.

Berlinből jelentik: (NTI) Október hó 17-ére virradó éjszaka német légitörzsek támadták Moszkva hadifortosságu célpontjait. Sok romboló és gyújtóbombát dobtak le. A bombák a város központjában és a Moszkva folyó környékén nagy tüzeket okoztak. A tüzek gyorsan elharapóztak. (MTI)

Heves német légitámadás az Odesszából menekülő ellenség szállítóhajói ellen

Vezéri lökhadiszállás. (NTI) A védő főparancsnoksága jelenti: Egyik román hadsereg kisebb különleges német kötelékektől és a német légitörzsek támogatásával, október 16-án elfoglalta Odessza városát és kikötőjét. A két hónap óta tartó súlyos harcok győzelmesen befejeződtek Odesszával az ellenség egyik legjelentősebb ipari központját, egyik legnagyobb városát és legfontosabb feketetengeri kikötőjét veszítette el. Az Odessza melletti tengerrészen a német légitörzsek nagy sikerrel támadta a városból menekülő ellenség szállítóhajóit. Eközben hat kereskedelmi hajót elsüllyesztettünk mintegy harmincezer tonna ürtartalommal, súlyos találat ért nyolc további nagy hajót. Elsüllyesztettünk azonkívül egy szovjet gyorsnaszádot. Az Azovi-tenger és a Donec között német, olasz, magyar és szlovák csapatok tovább folytatják a megvert ellenség üldözését. A spanyol légitörzsek kötelékei eredményesen vettek részt a keleti arcvonal északi részén folyó harcokban. A német lé-

gierő hatásosan támadta Moszkva hadifortosságu berendezéseit és újra bombázta Leningrádot is.

Genfből jelentik: (NTI) A Daily Express és a Daily Mail erős szavakkal kifogásolják, hogy illetékes londoni helyeken téves tájékoztatást adtak a moszkvai helyzetről. Mielőtt a németek a hét elején megkezdték Moszkva ellen hatos támadásukat, rövid időre mérsékeltek az intenzív harci eseményeket. Ez nyilván még hosszú időre tart majd a hivatalos közlések arra hogy nyomban megmozduljanak. Illetékes londoni körök kijelentették, hogy a Moszkva elleni támadás alábbhagyott és valószínűleg két-három hét is eltelik, mielőtt ismét megkezdhetnék támadásukat. Ez alatt pedig elesett Vjaszma és a németek Moszkvától 65 mérföldnyire áttörték a frontot. A lapok követelik, hogy az illetékes helyről származó megítéléseket jobban fontolják meg, ha igényt tartanak arra, hogy a közvélemény jelentőséget tulajdonítson nekik. (MTI)

Tosca
EAU DE COLOGNE

Az üdítő Eau de Cologne és a pompás „TOSCA” Parfum illatának szerencsés egyesítése.

Háború törhet ki a legrövidebb időn belül Japán és az USA között

Az új japán kormány még szorosabb együttműködést keres a tengelyhatalmakkal. Elfogadta az amerikai képviselőház a semlegeségi törvény módosításáról szóló javaslatot

Berlinből jelentik: (NTI) A japán kormányválsággal kapcsolatban berlini politikai körökben megállapítják, hogy az új kormány összetételére vonatkozóan eddig még nem lehetett semmi bizonyosat megtudni. Valószínűnek látszik, hogy ugynevezett hadikabinet alakul. Berlinben az új kormány teljes megalakulása előtt nem foglalnak állást ebben a kérdésben. — Mindenesetre valószínűnek látják, hogy az új kormány még szorosabb együttműködést keres a hármass egyezmény keretében a tengelyhatalmakkal, mint az eddigi kormányok. (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTI) A távolkeleti helyzet alakulása tekintetében az amerikai aggodalmak kifejezésre jutnak abban a tényben, hogy a Csendes óceánon tartózkodó amerikai hajók utasításat kaptak, hogy fussanak be Honolulu kikötőjébe. A sajtótervezetelen ez ügyben feltett kérdésre Roosevelt azt válaszolta, hogy erről a kérdéstről nincsenek hírei. (MTI)

Rómából jelentik: (Stefani) Illetékes olasz helyen kijelentették, hogy a japán kormányátalakulást kizáróan Japán belső ügyének tekintik és Róma a legnagyobb nyugalommal és komolysággal várja az új japán kor-

mány megalakulását. Olaszország természetesen továbbra is a legszívezebb és legbarátságosabb kapcsolatokat tartja fenn Japánnal, mint a hármass egyezmény tagjaival. A *Giornale d'Italia* értesülése szerint az új japán kormány olyan férfiakból alakul meg, akik még szorosabbra akarják fűzni a hármass egyezmény tagjaival a kapcsolatokat. A lap newyorki értesülése szerint jóltájékozott amerikai körökben nem tartják kizártnak, hogy Japán és Amerika között a legközelebbi időn belül kitörhet a háború. Washingtoni megítélés szerint a japán kormány bukása szélsőséges katonai párt győzelmét jelenti és Konye diplomáciai erőfeszítéseinek kudarcát. Az amerikai külügyminisztériumból származó értesülés szerint a japán-amerikai megegyezésnek legnagyobb akadályát a kínai kérdés volt. Roosevelt személyén megdőlt minden kísérlet, amely békés megegyezést akart létrehozni ebben a kérdésben.

Washingtonból jelentik: (NTI) A képviselőház pénteken 259 szavazattal 138 ellenében elfogadta a semlegeségi törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot, a kereskedelmi hajók felfegyverzése értelmében. Az indítvány most a szenátus elé kerül. (MTI)

MÉG JOBB?
KIVITELBEN **37.50**

Jobb is, olcsóbb is egyben? Nehéz elképzelni. És mégis — az elektromos technika terén bizony ma már így van. A nemesgáztöltésű Tungstram Krypton lámpák sokkal olcsóbban sokkal jobb fényt adnak. Olyan gazdaságos az áramfogyasztásuk, hogy saját árukat megtakarítják égés közben.

Bajnoki múltjáról beszél Nemes Feri

akinek Athénben angol mategzők tapsoltak, Károly camán kicálllyal pocalázott

Nagykaroly, október hó. Akárhogy is számítgatom: Nemes Ferenc gép-koosivező Nagykarolyban a leghíresebb, a legkiválóbb ember. Ő itt az egyetlen, aki annakidején, mikor még Romániához tartozott ez a város, országos, sőt nemzetközi viszonylatban is elsőseget vívott ki magának csúcsteljesítményt mutatott fel s akinek nevét több ízben is elröpítette a táviró Tokióig, San-Franciskóig és minden távoli zugába a világnak ahol újságot olvasnak az emberek.

Románia 400 méteres futóbajnoka volt, a balkáni olimpász athéni győztese. Megtorpantak előtte a gyűlölködésnek és elfogultságok s kénytelenek voltak meghajítani az elismerés lobogóját.

Most is Nagykarolyban él, a Majláty-utca és Verbóczy-utca sarkán lakik s polgári állása most se magasabb, mint az elnyomatás idején volt.

Felkerestük a volt bajnokot, de sokáig kellett várakozni rá, mert éppen „fuvarban volt.” Viharos esőben nagy útról tért haza, órákon át ült a volán mellett, ázott és csatakos, a keze is csupa olajos, korom, mert motorhiba is érte valahol, de mi az neki Friss, jókedvű, közvetlen. Szívesen

mesél bajnoki múltjáról.

De előbb megmutatja az érmekeket, serlegeket, díszokleveleket, kítüntetéseket, amelyek halmazzával állanak szekrényében, vagy pedig berámázva díszítik a falat.

— Ezt Athénből hoztam 1932-ben. — mutat egy görög felírásu ezüst kupát. — ezt az érmet Konstantinápolyban, ezt Belgrádban, ezt Prágában nyertem.

Vannak a versenydíjak mellett különböző emlékérmék, plakettek, amelyekkel egyesületek, nagy bukaresti lapok és előkelő személyiségek tüntették ki valamelyik teljesítménye alkalmával. Legimpozánsabb ezek között Károly király hatalmas emlékérmé, amelyeket csak kevesen kaptak meg annakidején a sportban szerzett rendkívüli érdemekért.

A nagy atlétikai múlt jeleivel van tele az egész lakás. Albumokban fényképsorozatok külföldi utak kimagasló mozzanatairól és versenyekről a legnagyobb erőfeszítések pillanataiban. Aztán csoportképek: egyikükör rákoprozott felírással, ahogy valamelyik lap számára készítették: „Románia legjobb atlétái”. Tíz-tizenket-

fiatalember között a nagykarolyi Nemes Feri.

De mindezt minden hívalkodás nélkül, a visszaemlékezés természetes örömeivel mutogatja. A magyarázatokat is inkább öccse, Nemes József szolgáltatja hozzá, akivel együtt dolgozik saját bérautó-vállalatukban.

— S hogy jött reá. — kérdezem. — Nagykarolyban, ahol sohasem lehetett fejlett atlétikai élet, hogy ilyen jó futó.

Erre is inkább az öccse felel. — Szeretett futballozni. S nem lehetett utólrni a pályán. Ha mint szülő család megszerzett egy labdát, azt olyan irtózatossá irammal vitte a kapuig, hogy kétségbeesítette ellenfeleit. Mind mondtuk neki: „Te, Feri, te úgy tudsz szaladni, hogy érdekes volna neked versenyezni is.” De ő nem sokat hederített erre: eszé ágában se volt, hogy komolyan fog-

lalkozzék atlétikával. Egyszer a nagykarolyi Törökvs rendezett egy helyi jellegű sportünnepelet a Lövöldében s azon indultak a város legjobb futói. Ekkor derült ki, hogy Feri egész rendkívüli futótehetség. De még mindig nem foglalkozott atlétikai tervekkel. Már 25 éves volt akkoriban s öreg fiúnak képzelte magát. De kevéssel ezután Szatmáron játszott a nagykarolyi Törökvs csapata s ott is feltűnt a bátyám hihetetlen gyorsasága. Tanácsolták neki, hogy trenirozzon 400 méteren. Károlyban nincs atlétikai pálya, másnemenek edzőszakértők, hát teljesen magára volt utalva Feri. Úgy segített magán, hogy kiment az autóval az országuira, valakinek átadta a volánt és ő szaladt a kocsit után a porban. Vagy a Lövöldében, meg a Postaréten futkosott s barátai zseborán méricskéltek az időt.

A nagykarolyi Lövöldekelettől az athéni Stadionig

— Ilyen előkészületek után, — veszi át a szót mosolygva a bajnok — neveztem be Nagyváradon, a Kolping kerületi versenyén. Ott láttam először rendes pályát s ott volt először futócipő a lábamon. Azt is kölcsön kaptam, mert neveléses lett volna, hogy az én közönséges tornacipőmmel induljak...

És mégis megsemmisítő fölényrel lett első. Erre már nekibátorodott és kevéssel azután indult Prágában, országos versenyen. S győzött. Egy csapásra az ország legismertebb nevű atlétái közé emelkedett. Pár hétre reá Bukarestben megjavította a román rekordot és tele voltak a nevével a lapok. Akkor készültek a román atléták a balkáni olimpiászra Athénbe. Vilán felül állt, hogy 400 méteren egyedül neki lehetnek győzelmi esélyei. Kicsit kellemetlen volt a román szakköröknek, hogy Nemes Ferenc magyar fiú, a sovinszta firtorgatták is az orrukát, de a románok között meg se közelítette senki az ő eredményét. A tulzó nacionalisták elhallgattatására kitallták tehát, hogy „magyarosodott román” és őt jelölték. S a nagykarolyi magyar fiú, a 25 éves sofőr, aki eddig alig három hónapja nevezhette magát komoly atlétának, a 400 méteres futásban megnyerte az első díjat s ország atlétái előtt.

— Érdekes, — mosolyog szerényen Nemes Feri. — hogy ott Athénben, a verseny előtt tanítgattak a román edzők: hogyan kell startolni, mert akkor még azt se tudtam tisztességesen... Neveltek is rajtam a balkáni atléták: „Ez akar itt versenyezni?” És vertem őket.

Magyarul szól a „camán” bajnok a görög rádióban

— Pedig — folytatja visszaemlékezéseit, — sok díjat hoztam haza külföldről: A belgrádi balkán-olimpiászán második lettem 400 méteren, mert súlyos gyomorhurutom volt, a mi legyöngített. Konstantinápolyban is csak második tudtam lenni a görög Moentikász mögött, aki világklasszis. A görögöknek akkora örömmük volt győzelmükkel, hogy a verseny után a görög mikrofon elé cipeltek, mondjam be, mi a véleményem a küzdelemről. Nagy pácban voltam, mert románul nem tudtam rádióképesen, magyarul pedig nem utagyon mertem... A végén mégis magyarul mondtam be, hogy elismerem Mentikász kiválóságát... Lehet, hogy a jó görögök mai napig se tudják, hogy magyarul beszéltem. Sokáig aggódtam, hogy baj lesz be-

lőle, de nem szóltak érte. Vagy nem vették észre, vagy jobbnak látták hallgatni...

Sok, apró érdekes élményét meséli még el. Athénben történt, hogy angol tengerészek csoportja feltűnően megjelent a stadionban és verseny után az egyik angol tiszt magyarul szólította meg őt: „Bravó honfitárs! En is magyar vagyok, sőt mi több, engem is Nemesnek hívnak!” Kiderült, hogy erdélyi származású volt, de azt már nem sikerült megtudnia tőle a nagykarolyi bajnoknak, hogy milyen kalandos úton jutott az angol hadseregbe, mert már hívtak a díjkiosztásra... Prágában meg az történt, hogy a 200 méterre benevezelt román bajnok megbetegedett. Nemes Feri anélkül, hogy erre a tévra valaha is trenirozott volna, kiállt

Minden komolyabb tréning nélkül. Nem is nagyon igyekezett Nemes Feri Athénbe. Bukarestből sürgönyt sürgöny után küldtek érte, de ő visszatáviratozta: „Nem mehetek, mert az öcsém katona Bukarestben s nincs ki járjon a kocsival, ha egyikünk sincs itthon.” Nosza, megindult erre a hajszra Nemes József után. Az illetékes sportkörök gyorsan ki- eszközölték a felmentését s a gyakorló-térről küldték haza. Károlyba, hogy azonnal tegye vonatra a bátyját...

A győzelem után nagy diadallal tért vissza Nemes Ferenc. Bukarestben megkülönböztetett tiszteességben részesítették s a kormány intézkedett, hogy szülővárosában, Nagykarolyban is ünnepélyesen fogadják. Díszszázad vonult ki az állomásra tiszteletére, katonazene játszott, mikor megállott vele a vonat, a polgármesterhelyettes üdvözlőbeszédet tartott és egy előkelő hölgy csokrot nyújtott át neki.

— En mindenütt csak álltam és mosolyogtam — meséli. — és sehol se tudtam válaszolni semmit, mert akkor még egy szót se tudtam románul.

— Nem volt emiatt soha kellemetlensége? — kérdezzük.

— Dehogyan... Hiszen szükségük volt reám. Kénytelenek voltak elfogadni úgy, ahogy vagyok. Sőt igyekeztek szívéllyesek lenni hozzám. Csak azt kötötték ki, hogy mi kisebb-ségi magyar atléták ne beszélgessünk egymás között magyarul, ha külföldön járunk. Mert aki valamit tudott, az magyar volt...

és g
azna
is f
dó
soha
nyel
cél
kis
god
sa,
tere
sen
fini
szer
jóvá
bázt
— k
litás
dom
tem
K
fen
vissz
zek
csős
meg
becs
ságn
kell
neve
su v
volt
regél
—
be.
Erő
ségb
csak
oszlá
ban.
S
szót.
—
is vo
Fluo
gyar
sokk
Es
Bú
volt
—
lág v
lönb
uralo
erdély
lővár
Els
—
dem,
nem
muta
tam
kozla
hossz
eredn
szaut
hogy
a viz
műhe
lam
embé
sag e
tam r
a me
zetni
tekeid

Ítéletet hirdet a törvényszék a Hottya-gyilkosság ügyében

Elhangzottak a vád- és védőbeszédék

és győzött a sprinterek fölött. Pedig aznap 400 méteren és 800 méteren is futnia kellett. Eluyühetetlen küzdő ereje volt. Sohase idegeskedett, soha se „döglött” ki, ahogy sportnyelven mondani szokás s közvelel célhozérés után — az orvosok nem kis álmétkodására — pont olyan nyugodtan és egyenletesen vert a pulzusa, mint startolás előtt... A 400 méteres román stafétában természetesen nélkülözhetetlen volt. Mindig a finist csináltatták vele s nem egyszer 30—35 métert kellett behoznia, jóvátéve, amit fajromán társai hibáztak.

— Károly királlyal parolázott-e? — kérdezzük tovább a kitűnő atlétát.
— Hogyne! Háromszor is. Megszólításával is kitüntették, de nem tudom, mit mondott... Nem értettem...

Kis gondolkodás után hozzátesszi: — Nekem elejétől kezdve kellemetlen volt ez a helyzet s már 33-ban vissza akartam vonulni. Miért szereztek én folyton román színeknek dícsőséget?... De magyar sportférfiak meggyőztek arról, hogy ezzel megbecsülést szerzek az erdélyi magyaroknak is. Mert azt mondanom se kell, hogy sohase voltam román. A nevem is magyar, református vallású vagyok és semmiféle ősem nem volt román. Az úkapám Bem hadseregében harcolt 48-ban.

— Hagyja csak!... — szölok közbe. — Mi büszkéek voltunk magára... Erőt merítették a magát ért tisztességéből azok a magyarok is, akiknek csak megaláztatás és mellőzés jutott osztályrészükkül a kisebbségi sorban.

S más tárgyra akartam terelni a szót.

— Ugy-e ilyen kitűnő atlétája nem is volt még ennek a városnak?

— De volt! — feleli — Raggambli Pluck Pista is károlyi fiú. S ő magyar bajnok volt 100 méteren, ami sokkal különb dolog...

Es felcsillanó szemmel tette hozzá: — Ó is Majláty-utcai!

Búcsúzóskor még megkérdeztem a volt bajnokot.

— És mondja: amióta magyar világ van, részesült-e valami megkülönböztetésben azért, hogy a román uralom alatt dícsőséget szerzett az erdélyi magyar kisebbségnek és szülővárosának?

Elszomorodik.

— Talán nem is olyan nagy érdem, ha valaki jó futó. Eddig még nem vettem észre, hogy figyelmet mutattak volna irántam... Be akartam jutni a vasulhoz, arra is hívatkoztam, hogy ha állásba kerülnek hosszabb távokon még tudnék szép eredményeket felmutatni... De visszautasították a kérvényemet azzal, hogy a negyedik polgárról nincs meg a vizsgám... Aztán igényeltem egy műhelyberendezést, amit román állami támogatásként kapott egy román ember s még a katonai parancsnokság elvette tőle... De ezt sem kaptam meg. Olyan valakinek adták aki a mellényzsebéből ki tudta volna venni az egészet... Hiába, nincs protekcióm...

Nagyvárad. Saját tud. A Hottya rablógyilkosság főtárgyalásán pénteken délben meglepő fordulat következett be: Marhucz Lajos vallomástétele során beismerte, hogy annyiban bűnös, hogy nem jelentette fel mostohatestvérét, mikor megtudta, hogy mire készül. Azt azonban tagadta, hogy bármilyen formában részese lett volna a gyilkosságnak.

Alig hangzott el Marhucz vallomása, dr Levente István ügyész emelkedett szólásra és

vádat emelt Marhucz Lajos ellen bűnszegédi bűnrészesség miatt és letartóztatását kérte.

Dr Mucsi Imre védő ellenezte ezt, de a törvényszéki tanács rövid tárgyalás után kihirdette, hogy

helyt ad az ügyész indítványának,

Felvonulnak a tanuk és a sértett

Ezután özvegy Hottya Gusztávné Murányi Irén sértettet szólította fel vallomástételre az elnök. Az özvegy részletesen elmondja, hogy miként csalta ki férjét Rác a ligetbe és onnan a hegyre. Ösztönösen gyanut fogott és délután férje keresésére indult, de sehogysem akadt nyomára. Elküldte férje testvéreit is keresni és egész véletlenül akadt rá arra a taxifőre, aki Rácot Micskére kocsikázta. — A rendőrség segítségével azután nyomra akadt. Megjegyzni, hogy férje pénzéből 1400 pengő hiányzott, valószínű, hogy azt magával vitte. Az elnök kérdésére Ecsedi közömbösen jegyzi meg, hogy 220 pengő 70 fillért találtak Hottyanál. A pénztárcát elégették

annál is inkább, mert a vádló súlyossága miatt tartani lehet a vádlott szökésétől és ezért elrendeli Marhucz letartóztatását.

Ezután délután 4 órára tűzték ki a tárgyalás folytatását.

AZ ORVOSSZAKÉRTŐ SZAKVÉLEMÉNYT AD

A délutáni tárgyaláson dr Beöthy Konrád orvosszakértőt hallgatta ki a bíróság. Az orvosszakértő szerint amikor a kutba dobták Hottyát, még élt, bár a súlyos vasrud ütésétől elvesztette eszméletét így tehát a halál bekövetkezését a vízbefulladás siettetette.

Dr Szedlák elmeorvosi megfigyelését adta elő, állítva, hogy minden tekintetben beszámítható állapotban vannak a vádlottak és megfigyelése szerint öntudatosak és normálisak.

Aztán sirva fakadva folytatta:

— Ha én hozzájárultam, akkor miért nem voltam ott a gyilkosságnál?... Az igazság az, hogy én menekültem tőlük, de nem tudtam magamról lerázni őket, mert azzal fenyegettek hogy megölnék.

Bartos bíró itt közbeszólt:

— Ez mesebeszéd. Ha feljelenti őket a rendőrségen, nyomban letartóztatják mind a kettőt s akkor hogyan váltják be fenyegetésüket?

Szentmiklósi itt még egy kísérletet tett ártatlanságának bizonyítására:

— Ha én is benne voltam, akkor miért nem kaptam én is a penzből?

De Ecsedi erre is megfelelt:

— Én az osztózásmár azért kaptam öt pengővel többet, hogy ebből jutassak neked is. Igenis hozzájárultam a gyilkossághoz.

DR DOBAY KÁLMÁN VÉDŐBESZÉDE

Ezután a védőbeszédre került a sor. Először dr. Dobay Kálmán, Ecsedi László kirendelt védője beszélt. Védőbeszédében többek között ezeket mondta:

— Elsőrendű vádlott családi körülményei olyanok voltak, melyek megérthetővé és megmagyarázhatóvá teszik vádlott hajlamosságát bűncselekmények elkövetésére. Az édesapa nevelő, oktató, fegyvelmező és becsületességre szorító irányítását soha sem ismerhette meg, minthogy édesapját már megszületése előtt elvesztette.

— Ezt a nevelést az iskola csak csekély mértékben pótolhatta s az édesanya nevelését is már gyermekkorában nélkülöznie kellett. Így a szociális szempontból legfontosabb tényező, a nevelő erő hiányzott a vádlott fiatalokból. A Hottya-féle bűncselekményt kivéve, mint a főtárgyalás adatai is bizonyítják, mindig jelentkezett a vádlott lelkiismeretében a visszatartó motívum. Ez a visszatartó erő azonban a Hottya Gusztáv esetében nem érvényesülhetett, talán éppen azért, mert abban sorsa a másodrendű vádlottal, Rác Imrével hozta össze, aki ahelyett, hogy lebeszélte volna szörnyű tettének végrehajtásáról, maga biztatta, hogy „úsd agyon”. Tragikus, hogy egész környezetében nem akadt egyetlen egy ember sem, aki kellő erővel lebeszélte volna a tervezett bűncselekmény elkövetéséről, feljelentéssel akadályozta volna meg azt. A főtárgyalás adataiból is megállapítható, hogy elsőrendű vádlott a Hottya meggyilkolásának napján féldéci pálinkát és egy üveg sörrel fogyasztott el.

— Midőn megdöbbenve álllok a szörnyű bűncselekmény tárgyalásán a védőasztalnál, kötelességem rámutatni azoknak az enyhítő körülményeknek felforgására, amelyek vádlott bűnösségét enyhítik. 1. Vádlott büntetlen előéletű. 2. Bűncselekményének elkövetését beismerte, azt töredelmesen megbánta. 3. Vádlott rendkívül rossz anyagi körülmények között élt. 4. Nem élvezhette a szülői nevelés jótékony hatását és rossz társaságba keveredett. 5. Fiatalabb kora miatt nem volt tudatában bűncselekménye súlyossága és erre vonatkozólag másodrendű vádlott is félrevezette. Tisztelettel kérem a tekintetes Törvényszék szives jóindulatát és enyhe büntetés kiszabását.

Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon

A vádbeszéd

Az ügyész vádbeszédében három részre osztotta a bűnesetet, megállapítva, hogy a főtárgyalás során részletesen és részben beismerést nyert.

A vádat lényegében alátámasztja az orvosi jelentés, a boncjegyzőkönyv adatai és a két orvos szakvéleménye. Ujra ismerteti a vádat, hangsúlyozva, hogy a gyilkosság ellen irányuló szövetség ténye világos. — A gyilkosok kizárólag pénzszerzés miatt követték el a bűnt. — A gyilkosok egy példás családi életet dultak fel, feleséget, gyermeket juttattak árvaságra. Mindezeket olyan időben, amikor az emberi életnek itthon nagy értéke van. Az elárvult család és a közvélemény nevében kéri a vádlottak legszigorubb megüntetését

VADAT EMEL AZ ÜGYÉSZ SZENTMIKLÓSI ELLEN

A szombati folytatolagos főtárgyalást fél tizkor nyitotta meg Váradi

tanácselnök Hottya Gusztáv hentesmester meggyilkolásának ügyében.

Az elnök elrendelte a vádlottak bevezetését.

— Közölnöm kell a vádlottakkal — kezdte meg a tárgyalást Váradi elnök — hogy a királyi ügyész ur vádat emelt Szentmiklósi ellen a Hottya meggyilkolására irányuló bűnszövetség tekintetében is.

Szentmiklósi tagadta ezt. A Hottya ügyben nem érzi bűnösnek magát.

Az elnök kérdésére Ecsedi és Rác ismételtlen egybehangozón állították, hogy igenis, a Szentmiklósi lakásán beszéltek meg ezt az ügyet és ő hozzá is járult a gyilkossághoz, csak éppen a tett elkövetésében nem vett részt.

„NEM TUDTAM MENEKÜLNI TŐLÜK, MERT AZZAL FENYEGETTEK, HOGY MEGÖLNEKI”

Az elnök erre szembesítette az első és másodrendű vádlottat Szentmiklósiával. Ecsedi is, Rác is szembe fordult vele és határozottan kijelentették:

— Igen, a lakásodon tárgyaltuk meg a Hottya-ügyet és te is hozzájárultál.

— Nézzen a szemükbe — figyelmeztette Szentmiklósi az elnök, mire az kétségbeesetten kiáltott fel:

— Én nem tudok ilyen hazug embereknek a szemébe nézni. Különbem is én nem voltam pertu velük, én nem voltam olyan jó barátságban velük.

Üi üzlet: FIGYELEM! Üi üzlet:
Hölgyeim! Siessenek őszi és téli kabátot vásárolni!
Mert megnyílt a
„Bihari Modellház”
Kossuth-u. 5. sz., ahol olcsón vásárolhat saját készítményű kabátot, kosszümöt és leánya kabátot. **Nagy mértékszabóság!**
Oriási szövet választék. Hozott anyagból is a legkényesebb öltést is kielégítően, a legújabb modellek után 24 óra alatt készülnek

A bácsvidéki új honfoglalás

— Látogatás a hazatért bukovinai székelyek között —

Aki a mai világegés idején boldogbágtól ragyogó arcokat akar látni, vágjon neki a Bácskának. Mindenféle mosolygó gyermekesereg és meglepett családok százai fogadnak. Nem hiába, hogy egyik székely telep neve Adjisten, a másik meg Fogadjisten, — akárcsak a régi menedékházban, Bukovinában, ahol 177 évig éltek a csikmadéfalvi székely leszármazottak.

Immár fogalomvá vált, kivált a tavalyelőtti józseffalvi tüzvész óta, ennek a maroknyi székely csoportnak öntudatos, magyarságát féltve őrző élete és már nem zavarják össze e házában a féltudásukat ezeket a moldvai s egyéb örómániai „csángók” fogalmával, Etelköz kései ivadékaival... Mi hajtotta át Bukovinából ezt a pár ezer székelyt, miért szökdöstek már a tavaly őszi mámoros hetek óta egyre többen az ősi földre, kivált a fegyverforgató fiatalok? Nemcsak a magyar lobogó s a honvédruha varázsa vonzotta őket, de valamely különös ösztönnel előre megérezték a tavaszi orosz mozgólódás hátterét, amiből valóban ki is pattant június 22-én ez a történelemben páratlan méretű hadjárat: Európa önvédelmi harca a polk banditái ellen!

Mily isteni véletlen műve, hogy a Ayarra már átjutottak valamennyien erről a villámháborús, felgyújtott vidékről a Magyar Kánaánba: a felszabadult Bácskába. Erről beszélnek ma szelvény-hosszában, mint a 28 székely telepen, — ugyanis éppen ennyibe jutottak az egykori öt nagy bukovinai község székelyeiből.

Most, közel két század után szabadon, igazi hazájuk kebelén nyíltan, hátran szólhatnak az annyira imadott, őrzött édes anyanyelvükön kiöntött szívük örömet-bánatát. Egyik szemük sir, mint a mesebeli királyfié — mikor elhagyott szülőhelyükre s apáik sírjára gondolnak, — de a másik anél inkább nevet! Hiszen az ősi Hadúr hordozta tenyerén őket, hogy hiánytalanul megmenekültek a vörösök bombáitól, aztán meg a legdrágább magyar földre kerültek. Ha nincsenek erre délre erdők, hegyek, mégis csak megszökjék ők is a napsugaras, drága televényt, melynek holdanként 3—4000 pengő az ára...

Amde a Gondviselés műve csak úgy lehetett teljes, hogy ezidőben állott a magyar fajmentés irányító helyén Bonczos Miklós államtitkár, aki a Kormányzó Ur bizalmából évek óta intézi az árviztől s más inségtől sújtott nép sorsát. Munkabírásánál csak szerényesége nagyobb! De azt meg nem tilthatja hogy a legkisebb székely iskolásgyermek is imába né foglalja naponta az Ő és kormánybiztosi helyettesé, Nagy Valér rendőrtanácsos nevét.

Nem építettek templomokat a szerbek

Néhány telepet bejárva, két dolog tett rám mély benyomást. Egyik az, hogy ha a szerbek nem is építettek sehol templomot (akárcsak istentelen kéleti rokonaik, a msuzkák), de a székely telepeken minden szorgalmazás nélkül maguktól hozzaláttak a néhol épült szerb kulturház nagyobbik termének imaházzás alakításához. Ismételtelen, nem kellett ehhez papi biztatás, a nép mélyen és ösztönösen vallásos! Nem is volt más papjuk, mint Németh Kálmán, aki páratlan szívós-

sággal, még a tavaly őszi óta agított mindenfelé a magyar hatóságoknál, népe áttelepítéséért. Ez a 13.000 lelket kitevő bukovinai székelység többet szenvedett a 22 évi román uralom alatt, mint azelőtt a 150 év alatt az osztrákoktól, akik t. i. mást nem ki-

vántak, mint pontos adófizetést és hű katonáskodást. No erre a székely mindig kész volt és főlölegesen is virtuososan ontotta a vért császárt királyért. Még Amerikába is jutott; ezrivel vándorolt ki a régi liberális kormányok bűnéből.

Dolgos és szapora élet: ez a telepések hálája

Megható prédikációt hallottam egyik telepen. Német plébánosról: a szemléltetőn megjelent kormánybiztos-helyettes és Ecsedi kapitányt, az Ujvidéken lévő kb. 25 főnyi telepítési kormánybiztosság irányított szötte bele imájába. Ha a templomos nép gyűrűje engedte volna, talán elszöktek volna a hálálkodás szavai elől, oly szerények! A plébános azonban leleplezte őket, a névtelen hőseket, akik tavasz óta fáradságot nem ismerve, végig Bukovinától a bácskai birtokbárlásáig a telepésekkel voltak és Bonczos kor-

mánybiztos parancsait vitték át gyakorlatba igazi hid-pillérező munka az övék, Monda is a plébános, hogy csak eggyel tudja a nép meghálálni a kormányt és az Anyaország adakozó népének a jóságát: a hazaszorító dolgos és szapora életével! Igen, ei ne feledjük, hogy a telepítés nehéz műveletét az „Erdélyért” gyűjtött milliókból kölcsönkapott millióval lehetett csak elkezdni! De ennek kiharcolásához s az egész végrehajtáshoz viszont B. nczos államtitkár bátor és gyors szíve, keze kellett!

Első volt papot, tanítót kérni

Micsoda bizalommal kellett hogy elteljenek a magyar hatóságok iránt, ezek a bukovinai székelyek, hogy régi tűzhelyüket otthagya, még ez év áprilisában tömegesen fölkerekedtek az Ohazájukba. Mindjárt letelepedésük után első dolguk volt papot, tanítót kérni új fészük gondozójul. Van is ott dolga mindkettőnek! Nagy a szaporaság és az iskolák száma aligha elég a gyermekek befogadására, pedig 21 derék tanító (köztük több ifjú tanítónő) működik, mint önként vállalkozó; tanköteles gyerek pedig közel 2600, vagyis a lakosságnak éppen egyötöd része. Világrekord ez! A nagy gyermekáldás is vallásosságuk következménye, a végtelen hité, Istenükben, államvezetőikben s a maguk erejében; most már 12 papjuk van, ennyit tudott odavinni a kormánybiztosság az apostolkodó ferences és kapucinus páterekből. Van is gyakran keresztel-

lés! Egyszerré ötével sőt tízéssel is, mint éppen a mult vasárnap, Andrásmezőn, ahol Pallos Ambrus kapucinus atyával együtt gyönyörködünk az ujszülött göbékben. Csak egy nagy baj van még: a csecsemőhalandóság és a tulkorai házasság. Majd a nevelés, a további iskoláztatás ezen is segít. A kormánybiztos mindjárt áttelepítésükkor a legtöbb faluban már zöldkeresztes nővérekkel és napközi otthonnal, óvónők seregével várta a székelyeket. Meglepően jól bírták a hosszú, ezer kilométeres utat, Kosna határállomástól Désen, Kolozsváron, Szalontán, Szabadkán át, végleges telepükig. Sehol halást nem volt, de utközben több szüléssel is szaporodtak. Bámulatos ennek a népek életereje, hogy a másfél századdal ezelőtt kimenekült 2700-nyi emberszám (a sok kivándorlás ellenére) majdnem ötszörösére nőtt!

Hogyan osztották szét a rendelkezésre álló földet

Ami a telepítés módját illeti, annyit sikerült megtudnunk, hogy az április végétől megkezdett telepítés 5 hét alatt befejeződött azon az 53.000 holdon, melyet a kormány a célra bocsátott a kormánybiztos rendelkezésére a még közel négyszer ennyi, kiosztható területből. A 13.2000 székelyen (2920 családon) kívül még vitézekből és a délvidéki hősi halottak családjaiból összesen közel 2000-en nyertek ideletelepítést; így együttesen

3262 család az ujonnan hont foglalt nép. A székelyeknek Bukovinában mintegy tízezer holdja volt (szántó csak négyötöd része ennek), itt pedig a jóval termőbb humuszon kétszer ennyit juttattak a következő kulcs szerint, mellyel egyben a sokgyermekeseket is jutalmazták; minden eltartott családtag után 1—1 hold járt és ha a családnak Bukovinában földje volt (80 százaléknak volt), akkor az ottani 5—10 hold közti vagyon után itt 2

Hajdan a váradi dombon...

Hej, hajdan a váradi dombon egy hétig állott a szüret: évés-ivásban, nótázásban álló hétig nem volt szünet.

Tökén topáz gerezd mosolygott, dús fűrt mellett fűrt millió, a sárgarigó a diófán rikkantgatott, hogy — trillió!

Zengett a dal, a munka égett száz szapora leánykezen s a huncut puttynyos legények csókot is szedtek a hegyen.

A taposó a kádban járta: csurgott a hegy édes leve, telt a sok kövér gönci herdő s velük a pincék belseje.

A nagy asztalnál áldomásra járt kézzel-kézre az üveg, bortól, táncból, csattanó csóktól biz félrecsuszott a süveg.

Ott rakta egykor nagyapám is a szilaj táncot délcegen... a diófa még emlékszik rá a váradi szőlőhegyen.

AKOSFYNE EÖTVÖS IRÉN

holddal, 10—20 után további 4-el és azon felül még további 8 holddal látták el. Az ottani 40—45 millió pengőnyi vagyonuk sorsa még rendezetlen, majd nyugodtabb időben valahogy megegyezünk a románokkal. Az itteni juttatás már a teljes mérnöki és jogi befejező munkálatokkal díszeskedhet: 10 mérnök és 10 járáshíró végzi a megérőltető műveletet, mellyel eddig is négyötöd részben már tulajdonba adták a székelyeknek és vitézeknek, akik egyébként igaz magyar szeretettel férnek meg egymás szomszédságában.

Aki még járatlan a telepítési dolgokban, annak megemlítem, hogy ez az összesen kiosztott 30.000 holdnyi terület (4 hónap alatt!) azért is példamutató, mert eddig évente legföljebb 28.000 holdat tudtak kiosztani a földművelésügyi kormányzat emberei, a Gombóssal kezdődő új korszakban megindult, nagyszabású, modern akciók során.

A telepítő hatóságnak még arra is volt gondja, hogy a rászorulókat elemet, tisztálkodó felszerelést, a gyermekek napközi otthon, ápolást kapjanak; petroleum legyen a kis lámpákba, rőzse a tűzhelyen és a dobovoljác (szerb tűzharcos és komitációs) hordák által megmérgezett kutak fertőtlenítve, a hemocskolt házak kimeszeivel várják a messzi idegenből törődötten érkezőket. Azóta pedig a sár és portengerbe vesző faluk képt a gondozott utak, megindult fasítás és a gyakori orvosi ellenőrzés is javították. Örülnek az első termésnek, melyet még nem gyalázhatott még az elleneséges horda, hiszen ők takarították be, kalákában. Minden mezey munkát így kellett végezniük, ősi magyar szokás szerint, mint ahogy az első honfoglalóknál divott és ma is a Székelyföldön és Kalotaszegen a szorgos idején: közösen szántottak aratnak és csépeltek s kiki munkája és családja arányában kapta meg a részét. Így van ez jól és még csak ebben is példaadók ezek a bácskai drága vitézek és hűséges székelyek!

Dr. Gergely Pál
akadémiai titkár

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

Dr. GÉRESY LÉBER JÁNOS:

POLITIKAI SZEMLE

Az elmúlt napok egyik legfélesebb politikai csemegéjét tagadhatatlanul Amerika sajtója találta a közérdeklődés asztalára, amikor szinte együnetlenül azt kívánta Angliától, hogy szálljon partra az európai földrészen, támadja meg a tengely hatalmait s ilyen módon tehermentesítse a bolsevistákat. Anglia egyideig nem akarja meghallani a szíriahangokat; mikor azonban ezek mind erősebbek lettek, Halifax lord, a brit birodalom washingtoni nagykövete vállalkozott elhallgatásukra. Angol politikushoz nem méltó nyíltsággal kijelentette: „Nem lehet!” Lett is erre akkora lármá és szörnyülködés a két világrész zsidó-sajtójában, hogy távol állók ma sem tudják tisztán meghallani, mi is hát a tényleges helyzet és hivatalos kormányvélemény a partraszállás kérdése körül. Egyes hírek szerint Halifax bukik, mert ilyet mert mondani; mások szerint Churchill távozik a balfenéken, mert odáig engedte fajulni a helyzetet, hogy Angliának „ténylegesen” is meg kellene kezdeni a háborút...

Ebből a kis házi perpatvartól függetlenül Gaydával együtt mi is megállapíthatjuk azt, hogy Anglia partraszállása Európa bármelyik részén ma képtelenség s megkísérlése örültségnek számítana. Senki se hiheti tehát, hogy komolyan meg fogja kísérelni. Hiszen ott se tudta tartani magát, ahol hónapokon keresztül befészkelte s mások által épített betonerdőkkel védte katonaságát. Hogy merészelné tehát nyílt terepen szemtől-szembe kerülni a németekkel? Az angol szárazföldi haderő többször megmutatta már azt ennek a háborúnak folyamán: hogy kell „menekülni” Európából, ha a német katonaság közeledik, arra azonban még nem volt eset s bizonyára nem is lesz, hogy az angolok ott vehessék meg a lábukat Európában, ahol a németek nem akarják...

Megindult ellenben a nagyszabású hadigépszállítás Oroszországba — Iránon keresztül. Hogy mennyi tankot, ágyút, repülőgépet indítottak útjuk, nem tudjuk. Azt se bírjuk kiszámítani: mennyi idő alatt érkezhettek meg ezek a szállítmányok egész Afrika körülhajózásával a Perzsáöbölön keresztül a szovjet határra. Azt azonban tudjuk és határozottan állítjuk, hogy amikor a bolsevista szerelők, elkészülnek az alkatrészekre bontottan szállított tankok, ágyúk, repülőgépek összeállításával, — Németország is elkészül a bolsevista hadsereggel. Nem igen lesz tehát csapattest, emberanyag, mely Anglia ajándékait fel tudná használni. Nem is szólva arról, hogy Oroszország

legjobb szerelőgárdája se tudja hibátlanul, hadbiztosan összeállítani azokat a páncélkoszkat és repülőgépeket, melyek — mint az angol gyárak gyártmányai — az ő megállapításuk szerint is a világ legkomplicáltabb szerkezetű gépeknek számítanak.

Ismétlen levegőbe röpítette már az angol Reuter azt a helytelen hazugságot, hogy a spanyolországi önkéntes dandár, az úgynevezett „kék hadosztály” visszatért a keleti harctérről, még mielőtt hercha bocsátkozott volna. Magyarán szólva: megszökött a küzdelem elől. Spanyolország külügyminisztere kétszer is megegyeztetta már ezt a rágalmazó hazugságot s igen találóan arra kérte az angolokat: nézzenek szét a keleti harcvonalon s meg fogják találni őket keresnek. Hisz éppen ez a baj. Az angolok nem szívetlik közvetlen közérőlt a harctereket s örökké rettegnek attól a szörnyű félelemtől, hogy valahol összetalálkozhassanak azzal az ellenféllel, akit mindenütt keresnek — mert örökké kitérnek előle — de sehol se találják.

Arra a kérdésre pedig, hogy miért vetemedik az angol sajtószolgálat ilyen vakmerően nyílt hazugság felállítására, csak egy feleletünk lehet: Anglia érzi lealázó bűnösségét, hogy egyedül állt Európa kultúrnepei közül a bolsevizmus oldalára. Minden más európai nép a szovjet ellen támadt. Ezt a szégyent szeretné valamiképpen lemosni magáról. Ezt a bűnt igyekszik enyhíteni s azért állítja azt, hogy nincs európai szolidaritás, nincs egyetemes európai kereszties hadjárat a bolsevizmus hatalma és metelye ellen...

Amerikában a bekeapártiak vádat emeltek néhány filmvállalat ellen, mert ezek filmekben állítólag propagandát folytatnak és háborúra uszítanak. Különösen két angol alapítású vállalkozás esik súlyos kifogás alá. A Century Fox s az United Artists. Ez utóbbinak igazgatója Charlie Chaplin, a híres komikus és rendező. Angol származású ember Propagandát csinál a háboru mellett — Anglia oldalán... Megértjük. Sőt helyeseljük is... Nem értjük azonban Korda Sándort, a másik vállalat igazgatóját, aki magyar ember létére még tüzesebben lázít és uszít a háborura, mint angol kollegája... Azaz, hogy mégis csak értjük...! Korda Sándornak csak a neve magyar: ő maga zsidó... A zsidó pedig még Amerikában is zsidó. Sőt ott még az igazán...!

Hat bizottságot küldött ki a moszkvai konferencia. 1. A hadsereg; 2. a

légi erők; 3. a haditengerészet; 4. a szállítás; 5. a nyersanyag; 6. a kórházügy bajainak, szükségleteinek tanulmányozására. Ugy látszik: Oroszországban a hadviselés egész területén bajok vannak. Egyetlen fegyvernem s egyetlenegy utánpótlást szolgáló intézmény se tud már megállni a lábán. Javításra, segítségre, erősítésre szorul valamennyi. Reméljük, hogy ez nem is fog elmaradni. A bizottságok már megvannak. Rövidesen megkezdik a tanácskozásokat... Segítség...? Az egyelőre nincs. Pedig jó volna vele sietni, mert ha a német hadsereg továbbra is olyan tempóban tör előre, mint eddig tette, — féltő, hogy nem lesz kinek s nem lesz helyhol segítséget nyújtani...

Anglia mindenáron meg akarja segíteni Oroszországot. De csak kívülről. A kishatalmu peremállamok meghódításán keresztül. Így kerül rövidesen sor — Szíria, Irak s Iran után — Afganisztánra, a „legfüggetlenebb” királyságra. Az Indiából jövő s India felé vezető utak legfontosabbikára.

Ez a próbálkozás azonban — úgy véljük — sokkal nehezebb lesz, mint az előbbiek voltak, mert: 1. A terület túlnagysága a vidék terepe szörnyen nehéz. Ugy is hívják hogy a „nagy hegyek országa”. Az északi részt a déli résztől 5600 méter magas hegylánc választja el, melyen a legalacsonyabb hágó is 3800 m. magasságban van. 2. Vasúti álg van. Közlekedési útja is kevés. 3. Népe harcos, függetlenségre vágyó. Nem szereti a jármot s nem tűri, hogy akarata elle-

Hazatértek a beszarábiai magyarok

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Beszarábiának Szovjetország által történt elfoglalása alkalmával sok magyar nemzetiségű volt román katoná és munkaszolgálatot teljesítő polgári személy rekedt ezen a területen. Beszarábiának a tengelyhatalmak által történt visszafoglalása után a magyar kormány tárgyalásokat kezdett a román kormánnyal ezeknek a magyaroknak hazaszállítása érdeké-

Szóda víz
olcsón bármikor higiénikusan otthon készíthető.
Palackok és szénsavpatronok kaphatók és cserélhetők

TÖRÖK

vas-, testék- és háztartási cikkek kereskedésében.
Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

nére kormányozzák. Rövid 22 év alatt (1919-től) 4 királyt (fejedelemet) tett el emiatt láb alól. Volt olyan is, aki csak 3 hónapig uralkodott. Az utolsó 2 évtized afgán uralkodói közül egyedül a Magyarországon is megfordult Aman Ullah került el az erőszakos halált. Ő is csak azért, mert idejében megszökött országából... Nem gondoljuk, hogy nagyon versengenek ezek után az angol tábornokok amiatt, ki szállja meg közülük Afganisztánt. 4. Az a sorozatos támadás a mohamedán világ ellen, melyet Anglia szinte rendszeresen ennek a háborúnak a folyamán, izgatónak hat az arab-mohamedán világra. Törökország is egyre jobban idegeskedik. Könnyen megtörténhetik, hogy egyszer megtelik a pohár s az elkeseredett nép nem a jeruzsálemi főmuffi csipinyakon s szolgáltatja ki Angliának 20.000 font vérdíj ellenében, hanem megfordítva: a főmuffi kedvéért s parancsára az angol oroszán torkánok fog ugrani.
Amilyen nép ez: kitélik tőle...!

4 emeletes, 48 öröklakásos bérház épül Nagyváradon,

ha sikerül megegyezni a város vezetőségével és anyagot biztosítani az építéshez

Nagyvárad. Saját tud. Érdekes és a nagyvárad lakáshiány szempontjából óriási horderejű terv jutott el hozzánk. Egy dunántúli társaság arra gondolt, hogy Nagyváradon, amelynek lakásvizonyai nem ismeretlenek az országban, 4 emeletes, 48 öröklakásos bérházat épít.

A terv természetesen illetékes helyen a legkedvezőbb fogadtatásra talált. Az új épület részére már kiszemelték a megfelelő telket is, a város szívében, egy lebontandó épület helyére tervezik a béralotát, amelynek építését rövidesen meg is kezdik, ha sikerül megegyezni a város vezetőségével és anyagot biztosítani az anyagelosztó bizottságnál, amelynek

engedélye nélkül a korlátozó rendelkezés értelmében új épületet emelni nem lehet.

Megkezdtek Teherán kiűritését a szovjet és brit csapatok

Ankarából jelentik: (NTI) Az ankarai rádió jelenti, hogy az angol és a szovjet csapatok hétfőn megkezdtek Teherán kiűritését. A szovjet csapatok a Káspi tenger déli partján 200—250 kilométer széles sávot tartanak megszállva, az angol csapatok pedig Iran keleti részén egy körülbelül 200 kilométeres sávot. (MTI)

Az országos önállósítási alaphól létesült.

Kovács Sándor

divatáru üzlete Nagyvárad, Rákóczi ut 25 szám alatt
Legelőnyösebb beszerzési forrás

Női- és férfi szövetekben Mocsó vászon és bélés árukban, paplanokban nagy választék
Selyemkülönlegességek raktára
Jóminőség! Szabott árak! Megbízhatóarui!

Odessza elfoglalása után...

Odessza elfoglalása után a német és olasz rádió lelkes dicsőréttel illetve a román hadsereget, amely nagy véráldozattal törte keresztül a fontos fekete-tengeri kikötő védelmi vonalát.

Lázás figyelemmel kísérjük a keleti front minden eseményét. A makacs liberálisok, zsidók és megbódult agyu baloldali elemeken kívül minden józan gondolkozású magyar ember örülve örül a győzelmeknek és minden igyekezetével azon lenne, hogy segítsen győzelmes befejezésre a világ legnagyobb és legveszélyesebb hádjáratát.

Odesszanak is örülnünk kell. S ha furesa gondolataink támadnak a német és olasz rádió kitüntető figyelmessége nyomán, eteket a gondolatokat tovább kell vinnünk és megfelelően hasznosítanunk kell a magunk javára. Mindenekelőtt a legfontosabb az, hogy a bolsevizmus legyőzessék.

Ez a gondolat, ez a magatartás egyre élesebb körvonalakat ölt a magyarságban. Ennek köszönhető, hogy az eckhardtok kiválnak és az emigrált zsidósággal együtt nyílt támadásba mennek át. Az a tény, hogy kiválnak, arra hívja fel a figyelmünket, hogy közöttünk voltak és vannak még főlős számmal olyanok, akik feltétlen híve a demokráciának és ezen a szédelésen keresztül a velünk életrehalálra szembenálló zsidó-liberális-plutokrata-bolsevista frontnak. Jó ezt így nyíltan kimondani. Jó következtéseket úgy levonni, ahogy azt Rajniss Ferenc a Magyar Futár legutóbbi számában a következőkben teszi:

"Az emigráció szennyes próbálkozásának betén is tuljutottunk s örömmel levonhatjuk azt a következtetést, a gyűlölet árulásából, hogy jó van ez így, mert jobb a látott ellenség, mint a gyáva mozgolódás, sutogó rémhírterjesztés s a lelkek képes, hazug okokra hivatkozó destrualása. Így van jól, ahogy történt s legfeljebb az a hiba, hogy az óvatossabb szövetségesek nem bújta elő párnázott oduikból. Eckhardt Tiborra nem érdemes sok szót vesztegetni s talán mégkevesebb figyelmet érdemel az a néhány csinovnik, aki az urizálástól már nem tudja, hogy a lábát hogy emelje — lordosan... Eckhardt övek óta a gyűlölet politikájával bekerítette önmagát s nem lehetett más vége, csak ez a zugsarok, ahová beférte. A hangsúly azonban a zsidó emigrációra esik és súlyos tévedés volna ennek fontosságát fel nem ismerni. A Vámbéry Rusztomok és a Bátor Viktorok, a csendesen elődolgolt intellektuel és pénzügyi zsidó vezetők szövik a szalakat úthon s a külföldön is és ennek a pokhalonak szétszaggatása sürgető magyar feladat! Nem hiszük, hogy az arvasilag érdektelen magyarok közül néhány megszédült, kerge, hiú és

nagyzó ember kivételével, bárki is behullana a nemzetközileg kiterített zsidó hálóba, amely Churchill-rek és Sztalinnak gyűjt híveket. A jabboldali magyar ember tudja, hogy a világok háborujában nem lehet a semlegesség pocolyját taposni s tudva tudja azt is, hogy sem az egyik, sem a másik oldalon nem lehet már féltőn megállni! Vagy ide, vagy oda! Minden más út a lelkihetegek és a kalandoroké. S amilyen egyértelmű ebből a szempontból a magyarság egészséges zömének állásfoglalása, éppen olyan elöri és végzeteszerű a nemzetközi zsidóság útja, — egyenesen az ellenséges tábor seregeiből Haragudni sem kell ezért a megállapításért. Így alakult a helyzet. Ez a tény s csak a józan következtetéseket kell levonni idejében belőle. Nem szabad sehol, soha a magyar és a zsidó érdekkörök határait elmosni és a zsidó érdekek kiszorgatását megengedni az egyeseknek, — még gazdasági térhódítás címén sem! A strómanok, az Aladárook, a zsidók által kiválasztott helyettesek nagy tömege a fertőző gőc, ahonnan a sutogó propaganda szétárad a demokráciák nagyságáról s ez a propaganda a mai világban, a logika kényszerével vezet el a szövetséges kommunizmus megsegítésének szándékáig. Aki Churchillt mond, az Sztalint sem tagadja meg, aki a demokráciák győzelmére áhítzik, az a kommunizmust is belefoglalja kívánságába és a zsidóság győzelmét, mert a harcra összeállott szövetségeket egymástól szétválasztani egyszerűen nem lehet. Csak két tábor van s csak egyet lehet választani. Aki mást mond, az az emigránsokkal együtt a másik táborban van, — nyakig..."

Ezeket a következtetéseket már csak azért is le kell vonnunk, hogy a német és olasz rádió kitüntető figyelmessége nyomán ne támadhassanak furesa gondolataink és... az gondalmaink.

GAZDASÁGI ÉLET

A motalkó fogyasztásának szabályozása

Megjelent a miniszteri rendelet végrehajtási utasítása

Tekintve a végrehajtási utasítás nagy terjedelmét, folytatásokban fogjuk közölni. Erdekelt olvasóink jól tesszik, ha ezeket a folytatásokat elteszik és összegegyüjtik (Szerk.)

A m. kir. kereskedelem és közlekedési miniszternek 152.000—1941. K. K. M. számu rendelete a közúti és vízi benzínüzemű gépjárművek hajtására szolgáló benzinszerek (motalkó) fogyasztásának szabályozása tárgyában kiadott 8230—1939 M. E. számu rendelet végrehajtásáról. A 8230—1939. M. E. számu rendelet 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján a m. kir. belügy-, honvédelmi, iparügyi és pénzügyminiszterrel egyetértőleg a következőket rendeli

Általános rendelkezések

1. §. 1. Közúti, vagy vízi benzínüzemű gépjármű hajtására szolgáló benzinszereket (a továbbiakban motalkót) csak az alábbi kijelölt hatóságok által kiadott jegy vagy utalvány ellenében szabad a fogyasztó részére kiszolgáltatni, illetőleg vásárolni.

2. E rendelet nem vonatkozik a mezőgazdaságban és iparban foglalkoztatott, forgalmi rendszámmal el nem látott különleges benzínüzemű gépekre (motorokra, cséplőgépekre, motoros fűrészekre, faaprítókra, álló-

gépekre), továbbá az úthengerlőkre, motorkerék köldődobos lokomotívjaira és a motorkekre, azokra a vonatgépekre, amelyeket a mezőgazdaságon kívül közúti szállításokra rendszeresen nem használnak, végül az iparban és mezőgazdaságban, továbbá a magánháztartásokban, a gyártásnál, tisztításnál, sub. felhasználandó motalkó fogyasztásra. Az ilyen célokra felhasználandó motalkó engedélyezése az iparügyi miniszter hatáskörébe tartozik.

3. A honvédség rendelkezésére álló gépjárművek részére bárhol, a honvédelmi miniszter által megállapított módokat mellett, lehet motalkó kiszolgáltatni, illetőleg vásárolni. A benzinkutakat azonban ilyen esetben is csak a gépjármű beépített tartályába töltve és kizárólag a honvédelmi miniszter által erre a célra kiadott és a jogosult igénybevevő által aláírt „elismervény" ellenében szolgáltathatnak ki motalkó.

2. §. A motalkó-jegyet illetőleg utalványt kiszolgáltató pénzügyi hatóság alatt Budapestén a IV. kerületi m. kir. adófelügyelőséget, vidéken a m. kir. adóhivatalokat kell érteni.

Az 1. §. (1) bekezdésében megjelölt gépjárművek részére fizetendő benzint kiszolgáltatni, illetőleg a gépjárművek hajtására felhasználni tilos.

(Folytatjuk)

Intézkedések a vasuti teheráru-forgalom gyorsítása érdekében

A MÁV igazgatósága a vasuti teheráru-forgalom gyorsítása érdekében különféle átmeneti intézkedéseket léptetett hatályba, amelyeket a Vasuti és Közlekedési Közlöny folyó évi 77. számában hirdett ki 99.180. szám alatt. E hirdetés értelmében az öszj vasuti áru-forgalomnak minél zavartalanabb lebonyolítása céljából folyó évi szeptember 28-tól folyó évi december 31-ig terjedő hatállyal a következő

intézkedések léptek életbe:

1. Mindazokat a küldeményeket, melyeknek kirakásáról az átvőnek kell gondoskodnia amennyiben az átvő a

PERTRIX száraz telepek kaphatók és anódok

Bodor László körzetképviselőnél

Nagyvarad, Szent László-tér 1.

A Magyar Nemzeti Szocialista Párt nagyváradi tagozata működését
Rimanóczi utca 10 szám alatti irodájában megkezdte.

kirakást az elviteli határidő kezdetétől számított 5 órán belül nem kezd meg, a vasut az átvő veszélyére és költségére kirakhatja.

2. Az éjeleti rakodások rendszeresítése érdekében az olyan küldemények után amelyeknek a kirakását az átvő d. u. 14 óra után kezd meg és a kocsit a következő nap reggeli 7 óráig kiürítve visszaadja, a vasut az átvőnek vagononként 4 órai kirakási időt javára ír olyképpen, hogy az ugyanannak az átvőnek bármilyen más küldeménye után 1942. évi január 31-ig felmerült kocsiallaspénzből a jóváírt óráknak megfelelő kocsiallaspénz levonásba hoz.

3. A kirakási díjakat, amelyek eddig árunemek szerint q-kin 7—20 fillért tettek ki, most 7—40 fillérré emelték, a kocsiallaspénz összegét pedig, amely eddig 48 óráig 30 fillér, azontul 50 fillér volt, óránként, most átmenetileg a következőképpen szabályozták: a) rendszeres nyomtávu vonalakon 12 óráig 50 fillér, 13—48 óráig 100 fillér, 48 órán felül 200 fillér óránként; b) keskeny-vágányu vonalakon pedig 12 óráig 30 fillér, 13—48 óráig 50 fillér, 48 órán felül pedig 100 fillér óránként.

4. Az államvasutak kezelésében lévő keskeny nyomtávu vonalak állomásain feladott, illetve az odarendelt kocsirakomány küldemények rakodási idejét, illetve elviteli határidejét 4 nappal órára szállították le.

5. A 15 tonnánál kisebb raksúlyu kocsikban feladott burgonya-, káposzta-, mütárgya-, cement-, méz-, szén-, tüzifa-, rönkfa- és fűrésztfa-küldemények fuvardíját a MÁV abban az esetben, ha a feladó az igénybevett kocsit annak teljes raksúlyáig megrakja, a kocsirakomány áruszátyok c) alosz-tályu díjtételei alapján fogja folyó évi december hó végéig számítani.

A nyersbőrök feldolgozásának újabb szabályozása.

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az iparügyi miniszter rendelete újból szabályozza, hogy a nyersbőröket miként kell feldolgozni és milyen kész bőröket lehet előállítani.

Német diplomáciai képviselőt állítanak fel Vichyben

Berlinből jelentik: Politikai körökben kijelentették, hogy november 1-én valószínűleg német diplomáciai képviselőt állítanak fel Vichyben. Előreláthatóan főkonzuli minőségben kerül oda Krugh von Widda. A Wilhelmstrassen ezzel kapcsolatban kijelentik, hogy ezidőszent még nincsen szó tényleges követség felállításáról Vichyben, hanem a főkonzulátus a párizsi követség egyik szervének, amit mondják, műszaki szervének lesz tekinthető és közvetlenül Abetz párizsi követnek lesz alárendelve. (MTI)

Frenczel Sándor

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés

Nagyvarad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 félévre 15, egy óra 2.50 pengő Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301. Kéziratokat nem adunk vissza.

Nálam még sohasem törtek be — halljuk számtalanszor. De éppen a valószínűségi számítást hagyja figyelmen kívül az, aki e kijelentés után nem gondolkodik tovább. Ezért az ilyeneknél legfontosabb, hogy végre betörés- és lopás elleni biztosítást kössenek. Az 1857-ben alapított legregibb magyar biztosító magánvállalat, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** nagyváradi (Szent László-tér 2.) főgynöksége illetve képvisellete készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

Kinevezések. A Hivatalos Lap pénteki száma közli, hogy a belügyminiszter Szatmárnémeti városhoz Lőrinczy Zsigmondot és Báthory Józsefet másodosztályú adótitkárrá, ifj. Nagy Jenőt pedig adóhivatali gyakornokká ideiglenesen kinevezte. — Sziklai István vármegyei írodaségdtisztet Zomborból Nagyvárad városához másodosztályú adótitkárrá ideiglenes hatállyal kinevezték.

Alorvosi kinevezés. A Hivatalos lap közli, hogy a belügyminiszter: dr. Könyv Bertalan a nagyváradi állami kórházhoz ideiglenes minőségben alorvosként alkalmazta.

Összeírás készül a gyógyszerészek helyzetéről. A M. T. jelenti: A Magyarországi Gyógyszerész Egyesület október 7-én körleveleket és statisztikai kérdőíveket küldött szét a gyógyszerészekhez. A körlevél szerint a statisztikai összeírásra azért van szükség, hogy alátámaszthassák a gyógyszerész nyugdíjintézet, korpótlék, pénztár és gyógyszerkamara felállítására irányuló törekvéseket.

Adományok. Nyikos Hanna részére Szent Antal nevében 5 pengőt, Szent Antal nevében 3 pengőt az Útvös család részére Páduai Szent Antal nevében 5 pengőt küldtek szerkesztőségünkbe. Rendelteségi helyére juttatjuk.

Brrr...! befujaszél?

Gyógyszertári jogátruházások. A belügyminiszter több gyógyszerészeti jog átruházásához járul hozzá. Az érmi-hályfalvai Kigyóhoz címzett gyógyszerészeti jogát Markovits Henrikől Dávid Istvánra, a Mennyei Órángyalhoz címzett gyógyszerészeti jogát G. Z. Nándorról Dégay Zoltánra, a karcagi Oroszlán gyógyszerészeti jogát Stern Lajosról Forgó Gáborra, a kécskeméti Kigyóhoz címzett gyógyszerészeti jogát Zimay Párról Zimay Lászlóra, a sepsiszentgyörgyi Szent István gyógyszerészeti jogát Bernád Jakabról Hadnagy F. Antalra, a békéscsabai Magyar Korona gyógyszerészeti jogát Abonyi Lászlóval Kossuth Lászlóra, a balaton-zamárdi Magyar Korona gyógyszerészeti jogát Bán Árpádról Fodor Mártonnéra, a percsényi Szalvátor gyógyszerészeti jogát Halász Ferencről Kőlesei Kende Mihálynéra és a budapesti Nyugatihöz címzett gyógyszerészeti jogát Szabó Dánielnéra ruházták át. (Magy. Tud.)

A társadalmat is felelősség terheli

Ezután Lipcsei István, az áldozati özvegyének képviselőjében rámutatott arra a pótolhatatlan veszteségre, amely sértetlet férje meggyilkolásával érte és kérte, hogy a bűnös kapja meg méltó büntetését.

Majd dr. Lammel Antal beszélt a másodrendű vádlott, Rác Imre védelmében. Először jogi, majd társadalmi és lélektani szempontból boncolta a kérdést.

— Rác Imrére vonatkozólag — mondotta — az előre megfontolt szándék nincs bebizonyítva. Beigazolást nyert, hogy a gyilkosságot Ecsedi egyedül követte el, mert mindkét ütés külön-külön is halálos volt.

— Ami pedig a kérdés lélektani és társadalmi oldalát illeti, — folytatta Lammel ügyvéd, — bizonyos az, hogy az ilyen bűncselekményekre vezető lelki fejlődéseknél a társadalmat is felelősség terheli.

Rác védője ezekre a körülményeknek a figyelembevételét kérte a büntetés kiszabásánál.

Dr. Mucsi Imre ügyvéd a harmad- és negyedrendű vádlottakat védte.

— Semmi tanuallomás, vagy más ezzel egyenértékű bizonyíték nincs arra — mondotta, — hogy Szentmik-

lósi a gyilkosságra való szövetkezésben részt vett volna. Ezt csupán vádlottársai állítják.

Azután azt igyekezett bizonyítani, hogy Szentmiklósi csak színelő szerepben, Hottya esetében pedig távol tartotta magát. A színlelés szövetkezés pedig a bírói gyakorlat szerint nem szövetkezés.

Marhuczra vonatkozólag kétségbe-vonta a védő azt, hogy ő bűnsegédi bűnrészes lett volna.

Ugy Szentmiklósi, mint pedig Marhuczra vonatkozólag bűncselekmény hiányában felmentést, a bűnösség megállapítása esetén pedig enyhé büntetést kért.

Levente ügyész válasza után az elnök megkérdezte a vádlottakat, hogy az utolsó szó jogán van-e még valami megjegyezni valójuk. Ecsedi és Rác csendesen jelentették ki:

— Nem kívánok semmit se mondani.

Csupán Szentmiklósi tett még néhány észrevételt s Marhucz is kijelentette, hogy nincs mondani valója. A bíróság ezzel háromnegyed 11 óakor tanácskozássra vonult vissza.

Rácot és Ecsedit életfogytiglani fegyházra, Szentmiklósit nyolc hónapra ítélték

A büntető tanács több mint ötórás tanácskozás után délután négy órakor jelent meg ismét a tárgyalóteremben. Várad elnök elrendelte a vádlottak elővezetését, majd a következőkben hirdette ki a törvényszék ítéletét.

Ecsedi László és Rác Imre vádlottakat mint tettestársakat gyilkosság és rablás büntetésében mondta ki bűnösnek a törvényszék, ezenfelül Ecsedi Lászlót gyilkosságra való többrendbeli szövetkezés büntetésében is bűnösnek találta. Ezért Ecsedi Lászlót és Rác

Imrét életfogytiglani fegyházra ítélte. Szentmiklósi Istvánt bűnösnek mondta ki a bíróság kétrendbeli gyilkosságra való szövetkezés büntetésében, amiért 8 hónapi börtönbüntetésre ítélte, amiből 3 hónapot kitöltöttnek vett.

Marhucz Lajos vádlottat egyrendbeli gyilkosságra való szövetkezés vétségében mondotta ki bűnösnek a törvényszék és 4 hónapi fegyházbüntetésre ítélte, amiből egy hónapot kitöltöttnek vett. Az ügyész minden elítélt büntetésére nézve fellebbezést jelentett be.

Visszaköltözik a postapalotába a kassai Államépítészeti Hivatal. A Magyar Tudósítók jelenti: A kassai bombatámadás következtében az Államépítészeti Hivatal kénytelen volt a megrongált postapalotából a főmunkahelyére költözni. Miután a postapalotát kijavították, az Államépítészeti Hivatal most visszaköltözött régi helyiségeibe.

Ajtóra, ablakra
WINDFIX
POLIERUM
 Nagy Sándor-u. 6. Tel. 14-85.
PAPP MARGIT
 Rimanóczy-u. 8. Tel. 14-23.

Felhívás a nagyváradi tűzharcosokhoz! A nagyváradi Tűzharcos Szövetség felhívja az összes tisztí és altisztí és legénységi állományú bajtársakat, akik a folyó hó 26-án felavatandó szövetségi zászlóhoz zászlószegre igényt tartanak, hogy azt 48 óra alatt a szövetségi irodában jelentsék, hogy a szegek megrendelése körül fennakadás ne legyen. A F. Sz. Zászlószeg intéző bizottsága.

„Bafisa” csempekályhák Nagyvárad,
 Szilágyi Dezső-u. 3. Telefon 17-76. 40-50 % fűtőanyag megtakarítás. 1-2 év alatt önmagát fizeti vissza.
 Szerelés - Atrakas - lavítás Hardtmuth rendszer!

Burgonya

Hagyma, fokhagyma szükségletét idejében szerezzé be. A legolcsóbb napi áron szállít
Tóth
 gyümölcs- és zöldségkereskedése
 Nagypiac téren.

Véget ért Filov bolgár miniszterelnök budapesti látogatása

Budapestről jelentik: Az Új Nemzedék írja: Filov bolgár miniszterelnök és közoktatásügyi miniszter ma reggel Hóman közoktatásügyi miniszter társaságában gépkocsin Szekesfehervárra utazott, ahol megtekintette a város nevezetességeit. A bolgár miniszterelnök szombaton délután háromnegyed 4 órakor utazik el Budapestre. A Keleti pályaudvaron Bárdossy miniszterelnök és a kormány tagjai búcsúztatják.

Felülfizetések a Vöröskereszt országos gyűjtése javára. Nagyváradi Vasút r. t. 100, Steiner Viktor gézsütőde 100, Brösztel Lajos kanonok 40, Kovács László 8, Kapos József 21, Molnár Tibor 20, dr. Pety Gyula 5, Cziller Imre 5, Bodnár tanár 5, „K” jelzés alatt 5, Bornemissza Zoltán 25, összesen 344 pengő. A Vöröskereszt városi választmánya.

Kik nyertek a sorsjátékon? Az osztálysorsjáték mai húzása 30.000 pengőt nyert a 60.697, 10.000 pengőt nyert 23.446, 5000 pengőt 87.350, 3000 pengőt 34.281, 1000 pengőt 49.232 számú sorsjegy. (Minden felelősség nélkül.)

Az Ipartestület meghívója. Nagyvárad iparossága vasárnap délután 5 órai kezdettel az első közművelődési előadás keretében hódol gróf Széchenyi István emlékének, mely alkalommal dr. Hlatky Endre főispán ura mondja az ünnepi beszédet. Az ünnepélyre, amelynek műsorát már közöltük, testvéri szeretettel hívjuk az iparosság barátait és az iparos családokat. Haza-fias tisztelettel Ipartestület elnöksége.

Üres „Aragaz” palackok visszaváltása. Tekintettel, hogy a fogyasztóknál kinnlevő üres „Aragaz” palackok visszaváltása az annak idején leiben lefizetett betétösszegek pengőben való visszafizetése már csak rövid ideig tart, felkérjük azokat a fogyasztókat, kiknél még üres „Aragaz” palack van, hogy azokat a Shell közlaj R. T. nagyváradi telepre Kolozsvári-ut 48. szám visszajuttatni szíveskedjenek.

Tiszta szesz kapható Nánássy, Színház-u. 4.

Titkos áruaktárt leplezték le egy Baromvásártéri zsidó kereskedőnél. Kolozsvárról jelentik: A városi közlelmezési hivatal a legerélyesebb eszközökkel folytatja a harcot az árurejtegetők leplezésére. Néhány nappal ezelőtt, mint már megírtuk, a Malomutcai zsinagóga pincéjében találtak nagymennyiségű, rejtett árucikkeket, ujabban pedig Horovitz Aladár Baromvásártér 13. szám alatt lakó zsidó kereskedő lakásán bukkantak rá nagymennyiségű élelmicikkre. Horovitz Aladár lakásán megtartott házkutatás során egy mázsa fekete borsot, 30 kiló cukrozott kávét és nagymennyiségű székfűszeget foglaltak le. A hatóságok a legkönnyörtelenebb eszközökkel tovább folytatják a házkutatás árurejtegetők kézrekerítésére.

Belvárosi mozgóban

Háry János

A legnagyobb magyar film. Páger, Dajka M. Bárczy K., Maklár, stb. Pazar rendezés, ötlet, humor az 56 tagú zenekart Kodály Zoltán vezényli.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

Elnök kisasszony

Békeffi I. kitűnő vígjátéka
Muráti L., Jávör P., Gombaszögi E., Kabos Gy., Pethes S.
Legújabb híradó. — Szombat-vasárnap előadások
3, 5, 7, 9 órakor. Vasárnap d. e. 11-kor matiné.

Karády Katalin új filmje

Ne kérdezd ki voltam!

az APOLLOBAN

Arany – celofánból, papírból és szalmából

Látogatás a nagyvárad Orsolya Zárda kosárfonó műhelyében

Nagyvárad. Saját tudósítás. Néhány héttel ezelőtt rövid napihírt közöltünk arról, hogy a nagyvárad Katolikus Dolgozó Leányok egy hónapos tanfolyamot nyitnak, amelyen a papír-, szalma- és kukoricaháncs feldolgozását tanítják. A tanfolyam meg is nyílt, vagy tizenkét lelkes nő és gyermek igyekezett elsajátítani a kosárfonás hasznos tudományát, — mi pedig a rohamó események között hamarosan megfelledeztünk az egész dologról. Most azután azt jelentette informátorunk, hogy nagy sikerrel befejeződött az első kosárfonó tanfolyam és majd csak a tavasszal kezdődik meg a második.

Az újságíró erre felfigyel. Pillanatok alatt egész sor kép villan el behunyott szemé előtt. Látja a derűt Orsolyazárda termét, ahol szelíd, mosolygó apácák tanítják a kosárfonást. A fonott tárgyak sokasodnak... „aru” lesz belőlük, az áruért pénzt adnak és a háziipar néhány ügyeskező, izléssel bíró nőnek biztos kenyeret ad... Az újságíró felpillant:

— Meg lehetne nézni azokat a fonott tárgyakat? A műhelyt a zárdában?

Informátorunk csodálkozva mondja: — Hát hogye. Ha tetszik, akár rögtön.

Két perc múlva már az Orsolyazárda ódon, de világos, napsugaras folyosóján haladunk át. Meg kell keresni Mater Ignáciát, a tanfolyam szervezőjét és lelkét. Az óvodában találjuk meg, ahol édes kis apróságok játszadoznak a szűkebb gyermekhangok, a bájos arccsókák mintha felmelegítenék a széles ablakokon besugárzó bányadt őszi napfényt.

Mater Ignacia végtelen kedvességgel áll rendelkezésünkre, de sietve kijelenti, hogy ezen az első tanfolyamon főleg kicsi minták készültek és ezek nyomán készülnek majd a nagyobb, háztartási fontos tárgyak. Közben felmegyünk az emeletre, azon a lépcsőn, amelyen egykor Szenczy Mihály kanonok is gyakran felhaladt, az általa ide telepített Orsolyiták működésének felülvizsgálására. Az egyik udvari tanári szoba előtt állunk meg. Fordul a kulcs a zárban s Mater Ignacia a terem könyvszekrényéhez siet és kinyitja...

... amikor elindultunk a zárdába, naiv, talán primitív kosárfonókat vártunk. Istenem, kezdő kosárfonók ugyan mit s készíthetnének? És most ámulva állunk a könyvszekrény előtt, amiből, mint kincseket rejtő vitrinből, előbukkannak a kisebb-nagyobb kosarak, tányérok alá való, csipkeszerűen finom fonott asztalvédők, cukorkatartók, strand vagy piaci kosár minták. A finom, celofánból fonott kosárok diszül szolgálhatnak bármely szalonasztal számára, nem is olcsó szalonszék, hanem drága Kugler kiván

kezik ezekbe. Fénykép vagy vízitároló tartó kosárcsókák mellett erős, szilárdon fonott lábtörlő, aztán szalmakalap-minta és sok más használati tárgy, amiknek a háztartásokban ezerféle hasznát vehetik.

M. Ignacia szeretettel beszél a tanfolyamról. Felmerül az ötlet, hogy a már elkészült tárgyakból karácsonyi kiállítást rendeznek, hogy forgalmat teremtsenek a fonott háziipari tárgyakkal. És közben azt is megtudjuk, hogy a tanfolyamon különösen kitűntek szorgalmukkal: Pongrácz Aladárné, Mecséry Jenőné, Fekete néni, Nagy Lajosné, Gaálné, Doboziné, Péter Ilonka, Szabó Erzsike, Máthé Olga, Ferenczy Teréz, Nagy Julianna és Szabó Margit.

Tekintettel arra, hogy ez alkalommal a tanfolyamot este helyett dél-

Telefon: 18-48 a Casinó mozgó Kat. Körben

Zöldpokol (Inkák kincse)

Főszereplők: Douglas Fairbanks ifj. Joan Bennet.

Kincskeresők kalandjai az őserdőben

Ma a Casinóban

utánra kellett tenni, viszont az érdeklődés állandóan tart, — hiszen a mostani résztvevők közül is nem egynek kenyérkereseti forrást jelent a megszerzett tudás — tavasszal újra megindul egy kizárólag esti tanfolyam. Azt is meg kell még írunk, hogy akik a tanfolyamon részt akarnak venni, azok már most gondoskodjanak az anyagról, főleg a kukorica-csuháról.

Valami különös jó érzéssel jövünk ki az Orsolyazárdából. Örömmel gondolunk azokra a nőkre, akik megtanulhatták ezt a hasznos és szép mesterséget, mert ezeknek a nőknek a háziipar biztosítani fogja a kenyerét. S a finom női ujjakon keresztül lesz arany a papírból, szalmából és kukoricaháncsból. (—la.)

Széchenyi István emlékének hódol vasárnap Nagyvárad iparosságá

Nagyvárad iparosságá vasárnap délután az első közművelődési előadás keretében hódol gróf Széchenyi István emlékének. Október hó 19-én, délután 5 órai kezdettel tartja meg a tervbevett előadássorozat bevezető ünnepélyét az Ipartestület dísztermében, amelyen dr. Hlatky Endre főispán mondja az ünnepi beszédet. Az ünnepély műsora a következő:

1. Magyar Hírszkegy. Előadja a Református Kőr Dalkara Béczy Ernő vezényletével.

2. Darabont Gyula ipartestületi elnök üdvözli a vendégeket és megnyitja az ünnepélyt.

3. Szabó Károly ipartestületi elnök beszél a kultúrelőadássorozat céljáról és jelentőségéről.

4. Régi nóta, híres nóta... Előadja a Református Kőr Dalkara. Vezényel Béczy Ernő.

5. Dr. Hlatky Endre főispán ünnepi beszéde.

6. Szózat. Éneklé a Református Kőr Dalkara. Vezényel Béczy Ernő.

7. Dr. Olasz Vilmos, a Kereskedelmi és Iparkamara főtákará záróbeszédet mond.

8. Himnusz. Éneklé a Református Kőr Dalkara. Vezényel Béczy Ernő.

Légtalmi közlemények

A most folyó ház légtalmi őrségsparancsnok-képző tanfolyamokkal kapcsolatosan nyomatékosan felhívjuk azon munkaadóknak a figyelmét, akiknek tisztviselő, alkalmazottai, munkásai stb. légo. tanfolyamra vannak beidézve a polgármester úr által, hogy fentebb említett alkalmazottait ezekre a tanfolyamokra a kellő időben elengedni kötelesek, anélkül, hogy abból az illető alkalmazottnak anyagi vesztesége lehessen.

Erre vonatkozólag a honvédelemről szóló 1939. évi II. t. c. idevonatkozó részét szösz szerint idézzük:

„Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő, aki alkalmazottját honvédelmi munkakötelezettségének, illetőleg személyes légvédelmi kötelezettségének teljesítésében szándékosan megakadályozza, kötelezettségének teljesítése miatt hátránnyal sújtja, vagy alkalmazásából elbocsátja”. Légtalmi Liga nagyváradai csoport elnöksége.

Nagyvárad utcáinak végleges elnevezése

Az utca neve:

377. B-7. Nap	utca
378. E-1. Napsugár	út
380. L-8. Nemes	út
382. G-9. Nimród	„
Névtelen-utca a Koloszvári út és	„
383. B-7. Nyár	„
384. M-11. Nyitra	„
385. E-6. Nogáll püspök	„
386. G-12. Oláh Apáti	„
387. D-3. Olasz	„
388. B-9. Ond	„
389. H-10. Orgona	„
390. I-6. Orsó	út
391. I-7. Ostrom	út
392. E-2. Ördöngő	„
393. D-2. Örnagy	„
394. F-6. Ösvény	utca
395. H-10. Pacsirta	„
396. P-10. Paganini	„
397. G-8. Pál	„
398. E-1. Pályi	út
400. F-7. Papp Váry Eleonóra	„
401. D-4. Pascal	„
402. H-8. Pásztor	„
403. F-5. Br. Patachich Adam	„
404. E-7. Patak	„
405. F-6. Pataky Tibor	„
406. D-9. Pável	„
407. F-5. Pázmány Péter	„
408. D-9. Pece	„
409. A-8. Pekár Gyula	„
410. E-2. Pengő	út
412. D-4. Perényi püspök	„
413. G-4. Péter	„
414. D-3. Peterdj	„
415. D-8. Petneházy Dávid	„
416. G-6. Petőfi	„
417. G-10. Petur Bán	„
418. H-10. Pillangó	„
419. H-3. Pipa	„

(7) Volt román név:

Óssi-telep 35. és 60. számú utca
Strada Pomilor
„ Corabia
a Sebes Körös között
Óssi-telep 67. sz. utca
Strada Alesdului
„ Nogáll
Calea Apateului Roman
Strada Italiana
Óssi-telep 18. sz. utca
Strada Dr. I. Parhon
Calea Salvarii
Calea Luptei
„ Pop de Basesti és Perelor
„ Prof. Ioan Bogdan
Strada Lantului
„ Orientului
Szöllősi rét 3. sz. utca
„ Eliade Radulescu
Calea Paleului
Strada Gheorghe Dima
„ Pascal
„ Ciobanului
„ Iustinian
„ Paraului
Aristide Briand
Episcopul Pavel
Bulevardul Bucurestilor
Strada Hilaria
Óssi-telep 24. sz. utca
Calea Strugurilor
„ Pitagora
„ Petru Rares
„ Prutului
„ Budai Deleanu
„ Petőfi és Alex Benedek
„ Luceafarul
„ Gheorghe Creteanu
Calea Gh. Cuciureanu

Színház-Művészet

Ismerjük meg Nagyvárad művészi múltját

Nagyvárad. Saját tudósítás. Képzőművészeti életünk mintha az újjászületés nehéz, vajdud idejét élné. Míg a nem nagyváradai származású idegenből ideszakadt művészek igyekeznek elevenebb mozgást teremteni a budapesti *Tihanyi* után most a miskolci *Hajdu* Béla mutatkozik be közönségünknek, a váradai művészek hallgatnak. Igaz, hogy megfelelő kiállítási helyiség ma sincs még Nagyváradon. A békeidőkben és az első világháború alatt a vármegyeház nagytermében rendeztek jól sikerült kiállításokat, olyan módon, hogy a nagytermet megfelelő állványozásokkal kisebb részekre osztották. Ott volt Zádor István, Freckay Endre, Rippl-Rónay Endrey Sándor, Szenes Fülöp tárlata s legutóljára 1928 karácsonyán a nagyváradai művészek kiállítása is. Nem hiszünk, hogy például két-három hetes kiállítást nem lehetne ma is megrendezni a vármegyeház nagytermében, hiszen az állványozást igen könnyen megcsinálhatja egy ügyes asztalos is úgy, hogy a termék falai meg ne sérüljenek.

A vármegyeházán kellene megrendezni azt a kiállítást, amely a város és a megye művészi múltját mutatná be.

Egy év alatt igen sok új ember vert gyökeret Nagyváradon, akik talán nem is tudnak arról, hogy itt születettek és bontogatták szárnyaikat *Böhm Pál*, *Bihari Sándor*, *Mezey Lajos*, *Endrey Sándor* és itt festette legszebb műveit *Szamossy Elek*. Itt tanult *Munkácsy Mihály* is. Az ő műveikből még sok értéket találhat régi uri családok birtokában s ha felkutatnák a fellelhető műkincseket, rendkívül érdekes kiállítást lehetne rendezni, ami még idegenforgalmi szempontokból is nagyjelentőségű lehetne.

Egy ilyen tárlat kiegészíthető volna a régi híres váradai ötvösművészet és csipkekészítés remekeivel és népevel szempontról bekapcsolódhatna abba a kulturmunkába, amit a népművelődési bizottság a színházban már szép sikerrel megindított, ugyanis egy ilyen kiállítás keretében megfelelő, rövid előadásban ismertethetnék Várad művészi múltját, amit a jövő felépítése érdekében is illik ismerni.

Az ötletet felvetettük. A magunk részéről készséggel állunk az illetékesek segítségére, hogy ez a kulturmegmozdulás megvalósulhasson és minél tökéletesebb legyen annak az eredménye. (H. Ö.)

Fiatalság bolondság

Operettbemutató a Szigligeti Színházban

Ha valaki nem tudná: ebben a darabban van az a habos sütemény, amelynek mogyoró van az ő tetején. Ez a kedves, ostoba daiocska, benne a nyitó szám is, a záró szám is s a kettő között három felvonáson át annyi mulatságos bohóság, annyi fülbemászó melódia és annyi látványos tánc váltakozik, hogy két operetre is elég volna. A „Bán Sándor Operaénekesért Rajongó Bakfisok Klubjának” leánycsapata és főleg a minduntalan megjelenő leánycsapat elnöknője, *Jurik Julcsi* idézi elő a bonyodalmakat, de az alapszabályban kitűzött célt, hogy a bálványozott művésszel a klub valamelyik tagját vétessék feleségül, mégse tudják elérni. Bán Sándor, akit *Tanay Emil* személyesít, *Radnóthy Évát*, a szerelmes csitriki gyűlölt ellenségét veszi feleségül, de az elnöknő mégse hiába üldözte rajongásával egészen a nyilvános bct-

ránycsinálásig a nagy énekest. Neki marad a művész titkára, *Kozma Andor*, aki szintén ludas a kavargások előidézésében, mert a híres énekes egyik rajongója, *Bartók Júlia* jómódu fűszer- és csemegekereskedőnő előt hitvány anyagi érdekből Bán Sándornak adja ki magát.

Az előadás kitűnő. *Jurik Julcsi* remek humora, táncstudása, közvetlensége egyszerűen érvényesült a vállalkozó szellemű, leleményes és vakmerő csitri szerepében. *Kozma Andor*, aki ezuttal mint rendező is nagy rátermettségről tett tanubizonyosságot, valósággal beteggé neveltette a közönséget s ebben nagy segítségére volt *Solymossy*, aki egy fűszer- és csemegekereskedő segéd groteszk szerepében nagy sikert aratott. A neveltetésből *Bartók Júlia*, ez a nagyon tehetséges és rokonszenves színésznő is alaposan kivette a részét s *Radnóthy Éva* és *Tanay* kellemes játékkal a félig-meddig komoly jelenetekben is gondoskodtak arról, hogy ne lankodjon egy percbe se a rendkívül mulatságos darab cselekményének elevensége, lendülete. (*)

Nyíró Józsefet meghívták Weimarba, a német írók találkozójára.

Kolozsvárról jelenti a MTI: Horst Grimm, a Német Akadémia kolozsvári lektora felkereste Nyíró Józsefet és a budapesti német követség megbízásából meghívta Weimarba a német írók találkozójára. Ezen a találkozón a legkiválóbb német írók és költők mellett Európa vezető népei-

nek kiemelkedő írói és költői is ott lesznek. Magyarországot a találkozóon Nyíró József képviseli.

Hóman Bálint, Gulácsy Irén és Melch János kapták a Kazinczy érmet.

Budapest. A Magyar Országos Tudósító jelenti: A főváros irodalmi, nyelvészeti és történeti Kazinczy érmet *Hóman Bálint*, *Gulácsy Irén* és *Melch János* kapták. Az érmeiket október 22-én, szerdán, *Szendy Károly* polgármester ünnepélyes külsőségek között adja át a kitüntetetteknek.

Hajdu Béla kiállítás az Ujságitó Otthonban

Nagyvárad. Saját tud. Ugy kellene most már, a hatatérés után egy évvel, hogy ismerjük meg egymást. Az anyaország kebelére borult Erdély és Keletmagyarország sok értékét talán már is jobban ismerik azok, akiktől mi huszonkét évig távol éltünk, mert hiszen sok természeti kincsünk mellett tárt karunkban hoztuk haza Magyarországra irodalmunkat és művészetünket is. De még most is vannak rejtett források, amelyekről sem itt, sem ott nem igen tudtak. Ezeknek a rejtett forrásoknak a feltárására volna immár szükség. Hiszen annyi érték rejlik Erdélyben is, amiről az itt élők közül is csak kevés szakember tud, hát még a magyarországi értékek, amik előttünk a távolságok miatt, mindég ismeretlenek maradtak. Nem ismerjük például a Dunántúli, a Felvidék, a Délvidék művészetét és irodalmát. Épp ezért örömmel fogadtuk *Hajdu Béla*t, Miskolc népszerű festőművészt. — (aki egyébként a miskolci *Magyar Jövő* c. napilap beiskolai munkatársa is) — és aki első fecskenek jött hozzánk képeivel, melyeket az Ujságitó Otthonban állított ki.

Beyer László uriszabósága

A legmodernebb szabások! Fazonok kifogástalan kivitelben készülnek! Kossuth Lajos-utca 12. szám.

Hajdu Béla fő piktori erénye a kitűnő rajztudás. Képei egytől egyig figurálisak. Szereti a stilizálást, de van képe, amelyen a naturalista stílusban rajzolt modell körül a képen minden stilizált. Ez egy kissé erőltetett. A pasztell elomló anyaga azonban krétaszerűvé válik a keze alatt és ezért a színei hidegek, olykor kemények is. Tekintettel kell azonban lenni arra, hogy művészi fejlődése önképzés útján jött létre és így elért eredményeiért elismerés illeti meg. Képei bizonyára megnyerik a közönség tetszését s az első lépést a művészi csere — terén még sok értékes kiállítás követi.

Színházi iroda közleményei:

A Hid — szombat délután. Ma, szombat délután, a színlapon hirdetett *Vigözvegy* helyett a katonazenekar más elfoglaltsága miatt: a *Hid* című Herceg Ferenc darab kerül színre olcsó helyárákaki.

Szombat és vasárnap este a tegnapi bemutaton hangos sikert aratott operett, a *Fiatalság — bolondság* van műsoron *Radnóthy Évával*, *Jurik Julcsival*, *Bartók Jucival*, *Tanayval*. Kozmával és *Solymossyval* a vezető szerepekben.

Becskerekeli menyecske olcsó helyárral kerül színre vasárnap délután.

Hétlőn, a Népművelődési Bizottság előadása, a *Vigözvegy* lesz.

Kedden és szerdán a Fiatalság — bolondság megy.

Férfiszövetek, bélésárak DEUTSCH POSZTÓÜZLETBEN

Kossuth Lajos-utca 4.

Pályázat az ócska tűzoltó épületek lebontására

Nagyvárad thj. város polgármestere 37923—1941. szám alatt versenytárgyalási hirdetményt tett közzé:

Nagyvárad thj. város polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a *Mezey Mihály- és Várady Zsigmond-utcák* sarkán levő ócska tűzoltóépületek bontási munkálataira.

A részletes versenytárgyalási hirdetmény és a szükséges ajánlati űrlapok, hivatalos órák alatt a város mérnöki hivatalában (városháza, II. em. 6. sz. szoba) szerezhetők be és ugyanott kaphatók meg a netalán szükséges műszaki felvilágosítások is.

Ajánlatot tenni csak az így beszerzett űrlapokon lehet. Az ajánlatok lepecsételt borítékban Nagyvárad város polgármesterének címzendők. A borítékra felírandó a következő szöveg: „Ajánlat a *Mezey Mihály- és Várady Zsigmond-utcai* tűzoltó szertárak bontási munkálataira”.

Ajánlatokat legkésőbb 1941. év október hó 21-ig délután 10 óráig kell benyújtani közvetlenül vagy posta útján

a városi mérnöki hivatal iktatójába. (Városháza II. em. 10. sz. szoba.)

Ajánlattevők 500 pengő (öt száz pengő) összegű bántépnt kötelesek letenni a város főpénztáránál. A bántépnt letételét igazoló nyugta az ajánlatához csatolandó.

A beérkezett ajánlatokat a városháza II. em. 7. sz. szobájában 1941. év október hó 21-én déli 11 órákor bontják fel. A felbontásnál a magukat igazoló ajánlattevők, vagy meghatalmazottjaik jelenhetnek. Nagyvárad, 1941. október 16. Dr. Soós István sk., polgármester.

Kötöttáru osztályunkon harisnyák, kombinék, férfi és női pulloverek, kesztyűk, zsebkezdők nagyon olcsón kerülnek eladásra **Leitner Márton és Fiai** Hlatky Endre u. 5. **Vászon árak és női szövetek** érkeztek!

Üdonságok!

Szövetek, selymek, barchettek, kötöttáru, harisnyák, keztyűk, vásznak, függönyök, fehérneműk, paplanok, szőnyeg, linoleum nagy választékban.

Olcsó, szabott árak!

Czillér Imre

a jóminőségek áruháza. Szent László-tér 2. Telefon: 21-09.

SPORT

Kovács II. és Kovács I. a jobbszárny a Ferencváros ellen

(Nagyvárad.) Pénteken délután a NAC összes számbajóható játékosai fürdőben voltak, majd gyűrást kaptak. Este játékosértekezlet volt, amely sokáig elhúzódott. A bennfentesek ebből már összeállítási szenzációt szimatoltak.

Hosszas megbeszélések után a következő összeállítás mellett döntöttek:

Solymosi — Záborszki, Domján — Krasznai, Juhász, Deményi — Kovács II, Kovács I, (Fuszek), Sárvári, Bodola, Tóth III.

Az együttes szombaton délelőtt utazik Budapestre, Andrassy Gyula főmérnök, Krüger Károly intéző és Rónai Ferenc edző vezetésével. Ott lesz a mérkőzésen természetesen Jeney Rezső is, a NAC elnöke.

A csapatban kitűnő a hangulat, a közönség is bízik a fiúkban. Talán most az egyszer megtörik a jég és éppen a Fradi ellen sikerül bebizonyítania a NAC-nak, hogy valóban az a csapat, aminek a magyar sportközvélemény várta.

Nagyvárad Sportközönségének teljes bizalma kíséri a NAC-ot nehéz budapesti mérkőzésére. Az itthon maradottak izgatottan várják majd a nagy mérkőzésről szóló első jelentést...

A NAC-utánpótlás csapata vasárnap az Oroszházi TK-va játszik I. osztályú kerületi bajnoki mérkőzést. Az összeállítás a következő: Patkós—Hartl, Szilágyi—Surgyi, Nyéki, Kalocsai—Haláti, Donáth—Mihók, Mihók, Szomor. Tartalék: Molnár.

A csapat szombaton délután fél 4 órakor indul a vasút állomásról, Cséky László intéző vezetésével.

Nagyváradon egyetlen mérkőzés lesz, a NAC ifjúsági csapata játszik az Egyszerűsített ifjúsági csapatával bajnoki mérkőzést, a következő összeállításban: Laczkó (Diák) — Sulyok, Peringer—Kardos, Sarveitz, Szántó—Vetési, Blága, Veres I, Flamm, Bodó. A mérkőzés az erzsébetligeti pályán lesz, délután fél 4 órakor kezdődik.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, OKTÓBER 19.

- 8.00 Szózat. Hanglemezek.
- 8.45 Hírek.
- 10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Szabó Imre esperes.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a királyi udvari és varplébánia templomból. A szentbeszédet Szedlay István dr. papai kamarás, kalocsai teológiai tanár mondja.
- 12.15 Hangképek a levele-intézmény fennállásának huszadik évfordulójára rendezett ünnepélyről.
- 12.45 Beszékart-zenekar.
- 13.00 Rádiókrónika. Elmondja Papp Jenő.
- 13.20 Időjelzés, v. zállásjelentés.
- 14.00 Hanglemezek.
- 15.00 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadásorozata.
- 15.45 Szózat.
- 16.00 Százéves a Petőfi-név. Kovalovszky Miklós dr. előadása.
- 16.40 A képes beszéd. Rexa Dezső előadása. Közművelődési előadás-sorozat.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.20 Pertis Jenő cigányzenekara.
- 17.50 Óbcei szállásokon. — Mórincz Zsigmond elbeszélései.
- 18.15 Brahms: Paganini-változatok. — Zongorán előadja Anda Géza.
- 18.40 Hangképek a vasárnap sportjáról. A közvetítést vezeti Pluhár István és Legényei József dr.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara.
- 20.00 Sport- és löversenyeredmények.
- 20.15 Közvetítés a Fővárosi Operett-színházról. Énekes-zenei részletek a Csodatűkör című daljáték-ból.
- 21.10 Szomszédok. Hangjáték egy felvonásban.
- 21.25 Farkas Béla zenekara.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Székesszabóvárosi Zenekar.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.
- 23.25 Buttola Ede tánczenekara.
- 24.00 Hírek.

HÉTFŐ, OKTÓBER 20.

- 6.00 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend.

- 10.00 Hírek.
- 10.20 Szent Vendel napja. Irta Petró Sandor. Felolvasás.
- 10.45 Amit a közúti balesetek statisztikája mond. Irta Kishágy Gábor dr. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
- 12.10 Farkas Sándor cigányzenekara.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Rádiózenekar.
- 14.30 Hírek.
- 14.35 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Hanglemezek.
- 16.15 Diákféltóra.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Mindnyájunk gondoljai. A Közéleti Szolgálat közleménye.
- 17.35 Rendőrzenekar.
- 18.15 Szinikritikus a szinikritikáról. — Keresztury Dezső dr. előadása.
- 18.35 Pécsi Sebestyén orgonál.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Fellegi Teri énekel, jazzhármaskisréttel.
- 19.40 Mosolygó magyar írás. Mihály folyamathatétele. Móra Ferenc elbeszélése. Felolvasás.
- 20.10 Operaházi Zenekar.
- 20.55 Törökország. Szitnyai Jenő előadása.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Szórakoztató hanglemezek.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.
- 23.30 Veress Károly cigányzenekara.
- 24.00 Hírek.

KEDD, OKTÓBER 21.

- 6.00 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
- 10. Hírek.
- 10.20 Élet Holland Kelet-Indiában. — Felolvasás.
- 10.45 Divattudósítás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Fohász. Himnusz.
- 12.10 A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Illiczyk László szalonzenekara.
- 14.30 Hírek.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjétek Magyar Lapok at.

- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Sándor János hegedül.
- 15.40 Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
- 15.55 Csóka Béla az Operaház tagja énekel.
- 16.15 Gyermekekdelután.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Az ihletett Széchenyi. Bóka László dr. előadása.
- 17.40 Hevesi Aladár hárfázik.
- 18.00 A félszázados Rerum Novarum. Lacza István dr. előadása.
- 18.25 Johann Strauss-keringők hanglemezeiről.
- 18.40 Hangképek a női nemzetvédelmi

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnár használtáruháza üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 566

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek, órákat, ókszerű javított Gyenge István ékszerész, Rákóczi ut 19.

Magánház eladó. Szent József-u. 101. 587

Töltőtoll kiváló márkák, nagy választékban, olcsón Simon István könyv-papírüzletében Bémer-tér 3. Tel. 26-45.

Eladó 3 szobás villaépület, beköltözhető lakással, nagy gyümölcsös. — Popovics iroda, Szent János-u. 6. 591

Eladó kisebb bérház, Színház közelében 45 ezer pengőért és egy nagyobb részében is. Tatayné Szigligeti-u. 12. 588

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész, Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Eladó 3x4 méteres szép szmirna ebédli szőnyeg jókarban és egy kezi szmirna öszekötőszőnyeg. Alapi János u. 1, apté 2. Megtekinthető reggel 9-3 óráig. 580

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Eladó: 2 darab vasesztetga pad 2,80 —3 m. csusz távolságu. Cim: özv. Bodáné, Marosvásárhely, Kossuth Lajos-u. 74. 543

ARANYAT magas áron veszek EZÜSTÖT Haslinger ékszerész BRILLIÁNST Rákóczi-ut 8.

Hálószobák, művészi finom kivitelbe kapható. Kiss Ferenc műbútor asztalos. Sal Ferenc-u. 12. 585

Mindenemű arany ékszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros-u. 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Két nagy káposztáskád, fa és vesszőputtonok eladók. Csáky-u. 25. I. em. 584

Két darab vaskályha eladó. Pecze-utca 22. 582

Szállodához való felszerelések, márványos mosdók, tükrös toalettek, használt, de jókarban olcsón eladók. Megtekinthetők a Fekete Sas irodában. I. emelet. 581

Ebédli, modern kifogástalan állapotban eladó. Rákóczi-u. 22. trafikban. 569

Biztos megélhetést nyújtó üzem eladó. Cim a kiadóban. 570

Allást kezes

Szobainas, éves bizonyítvánnyal ajánlkozik uri házakhoz. Cim: ujságárus bódé, pénzügyi palota. 576

vezetői tanfolyamról. A közvetítést a Testnevelési Főiskoláról vezeti Pluhár István.

19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.

19.20 Liszt-hangverseny, születése 130 évfordulójára.

20.10 Verseik és próza az Alföldről.

20.50 Finn katonadalok. A finn rádió műsorából. Hangfelvétel.

21.20 Magyar borok. Márai Sándor csevegése.

21.40 Hírek.

22.10 Farkas Jenő cigányzenekara.

23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.

23.25 Táncclemezek.

24.00 Hírek.

Különféle

Mindenemű **endívizést** békebeli selymekkel kifogástalanul elkészítik. **JURICKAY** Szent János-utca 41.

Brandisz magánnyomozó iroda nyomoz, megfigyel, informál. Nagyvárad, Hodossy-u. 30. 546

Diákok német nyelvoktatást igen olcsón vállalom. Több diák jelentkezése esetén társalgási órák. Széleskörű kereskedelmi ismereteket folytán kereskedelmisáknak különösen előnyös. Cím: „Hadapródormesternek“ a kiadóban. 579

Könyvelést, levelezést tanítok. Óráskönyvelést, levelezést, könyvfelfektetést, hátralékok feldolgozását vállalom Bankári, tőzsdei ügyletek elszámolását ellenőrzöm. Ingatlanperekhez valórizációs értékkiszámitás. Széchenyi-tér 1. II. 24. 592

Kölcsönt folyósít, betétre 4 százalékos fizet. Hitelszövetkezet, Szalárdi-u. 6. szám. 585

Tisztviselőnek, nyugdíjasnak kabátjait, ruháit, részletre készíti Mágoriné Katolikus Kör épület. 590

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Allást nyec

Gyümölcs szakmában teljesen jártas szezon társat keresek 10.000 pengő tőkével vagy áruval nagyváradi vásártelapi üzlettemhez. Megkeresést „Nagyban“ jellegre kiadóra kérek. 595

Eves irodai gyakorlatlaltal perfekt gyors- és gépiró (esetleg 35) állást nyerhet — Jelentkezés folyó hó 22-én személyesen vagy írásban a hadapródi-iskola gazdasági hivatalában. 594

Férfi szabót keresztenyt, központi üzlethez társnak keresek. Cím a kiadóban. 589

Tanuló lány felvétetik San-Remó virágüzletbe, Rákóczi-u. 5. 596

Jobb családból tanulót felveszek Kovács Gyula villanyszerelő, Alapi-utca 2. szám. 593

Vendéglői étterem konyhást keres. Mátyás király-ut 58. 586

Megbízható, komoly fogtechnikus segéd, kinek fehér fém és kaucsuk munkában jártassága van, vidéken elhelyezkedhet. Érdeklődés Lukács Pál, Mikszáth Kálmán-u. 6. 583

Tacks munkásokat felvesz. Bencik házicipő üzeme, Petur Bán-utca 4 (Csillagváros). 575

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda Rt igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. f. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágy-Dezső-utca 5. szám.